A° 1863. VRIJDAG 20 November. N° 276.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is per drie maanden *f* 6 voor Rotterdam, en *f* 7 franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaars en Postkantoren Abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

BUREAU: Hoogstraat, Wijk 10, N.° 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels.............. *f* 1.—
Iedere regel meer .... " 0.20
Andere Advertentiën per regel .... " 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Eendragt maakt magt.

Het feest van Nederlands verlossing, met zijne vlaggen, zijne illuminatien en zijne opgewonden menigte is voorbij. Het leven van allen dag, voor een korten poos opgeschort, heeft zijn oude plooi herkregen. De beslommeringen en drukten van ieders bezigheden hebben weder een aanvang genomen en zullen al ras de herinnering aan den blijden dag op den achtergrond dringen. Doch moge zij al zoo doende in den loop des tijds verflaauwen, uitgewischt zal zij voorzeker bij niemand worden, die vatbaarheid bezit om het grootsche schouwspel te begrijpen, dat de onverdeelde herdenking van eene herkregene nationaliteit en een vijftigjarig volksgeluk oplevert. Eenig in haar soort toch was de feestviering der Natie, want, waar is ooit met zoo algemeene ter zijde stelling van politieke geschilpunten, met een zoo algemeen streven om het feest van 1813 tevens te doen zijn het feest der eendragt, een geschied- en staatkundig feit herdacht, als thans in ons Vaderland? Daarom mogen en moeten wij den indruk, dien de Novemberdagen van dit jaar bij ons Volk zullen achterlaten, in eere houden en bewaren, want wij mogen er met volle regt trotsch op zijn, dat Nederland het treffend voorbeeld geeft van de kracht, die er gelegen is in het groot, bij ons verwezenlijkt ideaal, dat Vorst en Volk één zijn.

Onze voorvaderen spraken veel van eendragt, — onze oude muntstukken kunnen het getuigen. Doch hoe zelden heeft in onze voormalige republiek die hoog gevierde deugd met de daad haren krachtigen invloed doen gelden! Gelukkiger dan ons voorgeslacht, scharen wij ons allen onder ééne zelfde banier. Oranje is voor ons het symbool van onafhankelijkheid naar buiten en vrijheid, regt en orde van binnen. Oranje is het middenpunt, waarop alle meeningen uitloopen; de grens waar alle partijschap eindigt. Hoe vele bewijzen hiervan zou men uit de geschiedenis der laatste vijftig jaren kunnen bijbrengen! Laten wij ons in dit voorregt verheugen; een voorregt zóó groot, dat niets ter wereld daartegen kan worden opgewogen, en andere volken het ons benijden.

Eendragt maakt magt. Laten wij die leuze onzer voorvaderen in waarde houden en trouwer, dan zij het deden, in praktijk brengen. Schoone vruchten zullen wij daarvan plukken, want wat is er dat met vereende krachten niet kan worden tot stand gebragt. Concordia res parvae crescunt; door eendragt worden kleine dingen groot.

ROTTERDAM 19 November.

De beraadslagingen in de Tweede Kamer der Staten-Generaal over de Bankwet zijn heden voortgezet en gevorderd tot en met art. 10.

Art. 2 (verlenging voor den tijd van 25 jaren) is na langdurige discussie zonder stemming aangenomen, nadat waren *verworpen* twee amendementen van den heer Viruly Verbrugge, strekkende om den termijn van 25 jaren tot 10 jaren te beperken, en om deze wet vóór 31 maart 1873 te herzien (het eerste met 37 tegen 23, het tweede met 38 tegen 22).

De discussie over het nieuw voorgestelde art. 2 van den heer van Bosse (inlassching eener strafbepaling) is verdaagd tot na afdoening der overige artikelen.

Op art. 9 (belegging van het reserve-fonds, casu quo, in pandbrieven van goedgekeurde hypotheek-maatschappijen) werd met 36 tegen 23 stemmen verworpen een amend. Heemskerk Az., om uit te sluiten pandbrieven op goederen buiten 's Lands gelegen.

Op art. 10 is een amendement van den heer van Bosse, waartegen de Minister geen bezwaar had, en dat strekt om de Bank te belasten met de kostelooze waarneming van de functie van rijkskassier te Rotterdam en in alle plaatsen waar zij agentschappen vestigt, met 44 tegen 16 stemmen aangenomen.

Bij de hervatting der discussie over art. 5 hebben de heeren Idserda en Geertsema een amendement voorgesteld, waarover de discussien morgen zullen plaats hebben.

Sedert ons jongste Overzigt heeft de feitelijke toestand der politiek geene wijziging van eenig aanbelang ondergaan. Aller oogen zijn nog steeds op het Congres gerigt, dat nog altijd in de lucht zweeft. Wel hebben enkele kleine Staten, waaronder ook Portugal, hunne adhaesie aan de plannen van den Keizer geschonken, maar de groote Mogendheden, die over het voorstel zullen hebben te beslissen, bewaren nog altijd het diepste stilzwijgen. Intusschen schijnt het meer dan waarschijnlijk dat men nimmer zal toegeven aan Napoleons verlangen, tenzij dat het programma volledig bekend zij. De aanhoudende Ministerraden in Engeland trekken ten zeerste de aandacht tot zich; geen enkel blad geeft eenige op goede gronden steunende mededeelingen dienaangaande; wel verdringen zich de geruchten, doch wij meenen veilig te mogen aannemen, dat het Congres wel de aanleidende oorzaak van die ministeriële conferentien zal zijn.

In het Fransche Wetgevend Ligchaam is men nog steeds bezig met het onderzoek der geloofsbrieven. De verkiezing van den heer Pelletan is o. a. nietig verklaard; nogtans is hij — en naar ons inzien zonderling genoeg — in de gelegenheid geweest om eene redevoering uit te spreken, die het Journal des Débats als krachtig en waardig bestempelt.

Uit Amerika luiden de berigten nog altijd zeer tegenstrijdig. Op nieuw werd verzekerd dat het fort Sumter door de Noordelijken zou zijn genomen, doch andere berigten spreken het ten stelligste tegen.

Mag men geloof slaan aan de verzekeringen van de Kreuzzeitung, dan zoude eene botsing tusschen Duitschland en Denemarken onvermijdelijk zijn. Reeds zouden maatregelen zijn genomen om de oorlogsvloot te concentreren. Het laatste gedeelte van dit berigt heeft in ons oog wel de verdienste der waarschijnlijkheid. Althans aan Le Temps wordt uit Londen geschreven, dat de drie Pruissische oorlogschepen, welke sedert eenige dagen te Plymouth lagen, met bestemming voor de Vereenigde Staten, per telegraaf het bevel hebben ontvangen om onmiddellijk terug te keeren.

Zoo als wij vermoedden, zal de troonsopvolging van Prins Christiaan als Koning van Denemarken, welligt aanleiding geven om de Sleeswijk Holsteinsche quaestie meer en meer ingewikkeld te maken. De Engelsche bladen vooral bemoeijen zich met het vraagstuk van troonsopvolging daar, en onder anderen meent The Times dat het regt van Prins Christiaan, met het oog op de Londensche protocollen, onmogelijk betwist kan worden. Vooral schijnt de Hertog van Saksen-Coburg die oorlog te willen provoceren. Niet alleen heeft de Hertogelijke Regering even als de Groothertog van Weimar en de Hertog van Meiningen den Prins van Augustenburg als hertog van Sleeswijk erkend, ten gevolge van den dood van Frederik VII, maar tevens heeft die Hertog van Saxen-Coburg verzekerd dat elke wijziging welke in de troonsopvolging zal worden voorgesteld, gevolgd zal worden door een voorstel aan den Bond om door kracht van wapenen de regten van genoemden Prins te handhaven. De proclamatie door den Erfprins aan de Sleeswijk-Holsteiners gerigt, deelen wij onder Duitschland mede.

Heden zullen in de Pruissische Kamer de belangrijke debatten plaats hebben over de beruchte ordonnantie op de drukpers. Algemeen geloeft men dat de heer von Bismarck haar zal intrekken.

Het protocol, waarbij de Ionische eilanden bij Griekenland worden ingelijfd, is jl. zaturdag door de vijf groote Mogendheden te Londen geteekend. Men mag dus aannemen dat de forten niet zullen worden afgebroken, aangezien Oostenrijk dit tot voorwaarde der teekening had gemaakt.

BUITENLAND.

ENGELAND.

LONDEN 18 November.
(Particuliere Correspondentie.)

Het baart hier geen gering opzien dat onze Ministers in Downing Street onophoudelijk conféreren. De eene Ministerraad is naauwelijks afgeloopen of de andere is weder belegd. Hoewel talrijke geruchten van mond tot mond gaan, meen ik u toch op goede gronden te kunnen verzekeren, dat er tot nu toe hoofdzakelijk slechts sprake was van het te geven antwoord op den nieuwen theatralen coup, waarop Napoleon het wufte Fransche volk wil onthalen. Ik geloof dat de Ministers het tamelijk eens zijn om een middel te zoeken om het verzoek beleefdelijk van de hand te kunnen wijzen, ten einde daardoor de kans te vermijden om met Frankrijk in een mogelijken twist te worden gewikkeld. Dat middel zal ongetwijfeld wezen om Napoleon eene nadere uiteenzetting van zijn programma voor het Europeesch Congres te vragen.

De geldmarkt blijft steeds in eene hoogst ongunstige stemming. De slechte finantieele toestand van de Fransche Bank, in verband met het feit dat de voorraad edel metaal bij de Bank van Engeland weinig vermeerdering ondergaat, maakt eene verhooging van het disconto tot 7 pct. allezins waarschijnlijk. Het kan misschien voor sommigen uwer lezers van belang zijn te vernemen dat de Commercial Bank of India eene filiaal te Kanagawa in Japan heeft opgerigt, onder bestuur van den heer Lynell.

The Daily News meent heden te kunnen verzekeren dat de gepantserde schepen welke bij den heer Laird in aanbouw waren wel degelijk voor de Zuidelijke Regering bestemd waren en geenszins voor een Franschman, zoo als men wil laten voorkomen. Deze meening verdient in mijn oog wel eenig geloof, aangezien The Richmond Examiner in een zijner jongste nommers spreekt van eene versterking, welke de vloot van den heer Davis eerlang zou ondergaan en die uit Engeland werd verwacht. Intusschen geloof ik dat de quaestie tusschen ons Gouvernement en den heer Laird moeijelijk zal op te lossen zijn.

Nog altijd blijft „het groote schandaal", een der onderwerpen van het gesprek. Aan The Manchester Guardian ontleen ik dienaangaande het navolgende: Het bevestigt zich dat zij, die er zich een genoegen uit maken om de verslagen te lezen van de regtszaken voor het Court of divorce behandeld, niet de voldoening zullen hebben om over die zaak iets naders te vernemen, aangezien de aangeklaagde, die de beschuldiging in toto ontkennen zal, den beschuldiger door zijn advocaat zal doen opeischen om de bewijzen over te leggen van zijn huwelijk met de dame in quaestie. Men zegt dat de aanklager niet in staat zal zijn hieraan gevolg te geven, zoodat die gansche zaak dan op eene zeer natuurlijke wijze in elkander zal vallen.

In het einde dezer week wordt hier de heer de la Tour d'Auvergne verwacht, die baron Gros als gezant van Frankrijk zal vervangen.

De aangelegenheden in Japan zullen tot warme debatten aanleiding geven wanneer de Zitting van het Parlement geopend zal zijn. Zoo even althans verneem ik dat de heer Buxton, een der leden, al dadelijk aan de goedkeuring van het Lagerhuis zal onderwerpen zijn voorstel: „dat het Parlement met diep leedwezen kennis heeft genomen van het verbranden der stad Kagosima door admiraal Kuper, en dat het verbranden dier stad in geen enkel opzigt geregtvaardigd werd door de instructien aan dien bevelhebber gegeven." Gij ziet dat het moeijelijk is om het ieder naar den zin te maken. Ware de beleediging, welke Engeland is aangedaan, ongewroken gebleven, hoogst waarschijnlijk zou men dien admiraal van lafhartigheid hebben beschuldigd.

Eindelijk dan is het protocol betrekkelijk de aanhechting der Ionische eilanden bij het Helleensche Rijk door Oostenrijk, Groot-Brittanje, Frankrijk, Pruissen en Rusland geteekend. Hoewel het mij niet officieel bekend is, geloof ik toch dat thans ook de quaestie van het al of niet afbreken der vestingwerken op Corfu uit den weg is geruimd. Oostenrijk toch heeft steeds ten stelligste geweigerd om het protocol te teekenen, indien Engeland zich niet verbond om die fortificatiewerken te handhaven.

De dood van den Koning van Denemarken heeft hier een diepen indruk gemaakt. Dit althans zou men mogen afleiden uit het feit, dat de bladen kolommen op kolommen wijden aan de toekomst van dat Rijkje, hetwelk sedert Prinses Alexandra de echtgenoot werd van den Prins van Wallis, eene meer dan gewone belangstelling bij het publiek inboezemt. The Morning Post — die meermalen de toevlugt neemt tot de allervreemdsoortigste meeningen ten einde de algemeene aandacht tot zich te trekken — heeft het goed gedacht om den Duitschen Bond te beschuldigen van een zedelijken moord aan Frederik VII te hebben gepleegd. Dit is in mijn oog al eene bewering zoo dwaas mogelijk, niettegenstaande ik de overtuiging koester dat de politieke verhouding tusschen Denemarken en Duitschland geen goed zal hebben gedaan aan zijne ongesteldheid, die meermalen zoo niet altijd met delirium vergezeld gaat. Het schijnt trouwens eene familiekwaal te zijn, want ook de vader van wijlen dezen Koning overleed in 1848 aan dezelfde ongesteldheid.

Intusschen dreigt de troonsopvolging van Prins Christiaan tot nieuwe verwikkelingen aanleiding te zullen geven, aangezien men het Londensche protocol, waarbij de erfopvolging werd geregeld, niet wil erkennen. Uitgaande evenwel van het beginsel dat bezitten zeven achtste gedeelte van het regt is, geloof ik dat die quaestie wel in der minne zal worden geregeld nu Prins Christiaan reeds bezit van den troon heeft genomen, ingevolge den wensch van het Volk en den Rijksraad.

Het stoomschip Indiana liep gisteren te Portsmouth binnen met berigten van de Kaap de Goede Hoop van den 9den october. Nog altijd werd de quaestie om de Parlements vergaderingen in Grahamstown te houden levendig besproken; men heeft zelfs de toevlugt genomen tot het houden van meetings om op dit voorstel invloed uit te oefenen. Eene andere partij heeft een adres aan den Gouverneur gerigt, om er op te wijzen dat Uitenhage verre boven de zoo even genoemde stad de voorkeur verdient, indien men het voorstel wil doordrijven om het Parlement even als een reizend tooneelgezelschap te doen rondtrekken.

Het weder was in deze kolonie uitmuntend. De graanoogst en de wijngaarden beloofden eene rijkere opbrengst dan voor jaren het geval was. Minder aangenaam zijn de vooruitzigten des handels; verschillende aanzienlijke faillissementen had men te betreuren, waaronder dat van de firma Marcus met een deficit van £ 8000.

Sedert 25 september waren de Zuidelijke kruisers niet meer gezien. Twaalf man van de Alabama waren gedeserteerd.

— Sir Moses Montefiore, de bekende voorstander zijner behoeftige geloofsgenooten, is voornemens eerstdaags naar Marocco te vertrekken om de belangen der vervolgde Israëliten aldaar te behartigen.

FRANKRIJK.

PARIJS 17 November.
(Particuliere Correspondentie.)

In mijne eerste meening, dat een Congres onmogelijk zou zijn, word ik met iederen dag meer versterkt. De gisteren loopende geruchten waren ernstig, en dat der aftreding van den heer von Bismarck bekleedde daaronder de eerste plaats. De Kroonprins van Pruissen zou zich, na zijne terugkeering uit Engeland, met eenige der voornaamste hoofden der Oppositie onderhouden en van hen vernomen hebben dat die President-Minister het voornaamste struikelblok tusschen de Kamer en den Koning was; waarop de Prins beloofde alle pogingen tot zijne verwijdering te zullen aanwenden, mits de Kamer dan, harerzijds, de legerorganisatie, die hij onvermijdelijk achtte, geen hinderpalen in den weg legt. En dit moet hem beloofd zijn.

Keizer Alexander is te St. Petersburg teruggekeerd, en ontving daar den brief des Franschen Keizers, welks inhoud hem trouwens reeds per telegraaf was medegedeeld. In het Russisch gezantschapshôtel gelooft men dat bij, even als de overige Souvereinen, het hoofdbeginsel van een Congres niet verwerpen, maar verlangen zal dat alvorens het punt van uitgang en de te behandelen onderwerpen vastgesteld worden. Wat moet er dan van een zoodanig Congres worden, en kan het wel ooit tot stand komen?

Nog in den loop dezer week benoemt de Senaat zijne commissie voor het adres.

Naar Mexico wordt uit Cherburg een nieuw detachement van duizend man gezonden. Het geheel der bereids derwaarts vertrokken troepen wordt op tusschen de 55 en 60,000 man begroot. Hoevelen zijn er daarvan nog over, en hoevelen zullen er naar Frankrijk terugkeeren?

Gisteren behelsde La Vigie van Cherburg een uittreksel van een brief uit Mexico, waaruit blijkt dat onze konvooijen zich niet dan onder bescherming van talrijke troepen van Vera-Cruz naar de hoofdstad Mexico kunnen begeven.

— De Koning van Italië heeft gisteren te Napels de revue over het eskader gehouden. De geestdrift was onbeschrijfelijk. Ontelbare vaartuigen omsingelden de reede.

— De Koningin van Spanje heeft den brief van Keizer Napoleon beantwoord, en het voorstel tot deelneming aan een Congres onvoorwaardelijk aangenomen. De Spaansche Regering heeft stellig besloten haar gebied in St. Domingo te handhaven. Twee stoombooten, ieder met 1400 soldaten aan boord, zijn derwaarts gestevend.

PARIJS 18 November.
(Particuliere Correspondentie.)

Onze beurs is heden gerezen, op grond van twee tijdingen, waarvan de eene voor het minst absurd en de andere zeer onwaarschijnlijk is. Het eerste gerucht waarop ik doel bestaat daarin, dat er zich onverwachts meerdere kansen zouden hebben voorgedaan op het werkelijk bijeenkomen van een Congres. Ten anderen verzekerde men dat er in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika een wapenstilstand zou zijn afgekondigd. Dat zulks zeer onwaarschijnlijk is, zal ieder gereedelijk toestemmen, die bedenkt dat de generaals Lee en Meade volgens de jongste berigten eerstdaags met elkander slaags zouden geraken.

Intusschen heeft waarschijnlijk niets de speculanten beter gestemd dan het berigt dat sedert twee dagen de geldvoorraad bij de Bank in kas is toegenomen met vijf millioen; dat werd trouwens hoog tijd, en sedert maandag hoor ik dat de Fransche Bank reeds zou geweigerd hebben om zeer soliede papier te disconteren, waardoor de handel zich in zeer groote moeijelijkheden gebragt ziet. Er moeten ook, ten koste van groote opofferingen, aanzienlijke inslagen van goud op de Londensche markt zijn bewerkstelligd.

De verkiezing van den heer Pelletan te Parijs en die van den heer Bourcier de Villers te Epinal is nietig verklaard in de gisteren gehouden zitting van het Wetgevend Ligchaam. Eerstgenoemde had, zoo als later gebleken is, eigenlijk niet ten volle de volstrekte meerderheid op zich vereenigd, en bij laatstgenoemden had er mede eene informaliteit plaats gegrepen. De heer Pelletan, die reeds zitting had, sprak vóór zijn vertrek nog eene redevoering uit, waarin hij den kiezers van Parijs grooten lof toezwaaide voor hunne zelfstandige houding. Herhaaldelijk werd hij in de rede gevallen.

Heden voormiddag ten 11 ure is Keizer Napoleon van Compiègne op het paleis der Tuilerien aangekomen, om een uur later het voorzitterschap waar te nemen in de zitting van den Ministerraad. Naar men verzekert, moeten er antwoorden zijn ingekomen van onderscheidene Souvereinen op den uitnoodigingsbrief betrekkelijk een Congres en zou geen van deze eene bepaalde weigering inhouden. Dat geloof ik gaarne, maar even goed geloof ik ook dat er, welligt Koning Victor Emmanuel alleen uitgezonderd, geen enkele bepaalde en onvoorwaardelijke toetreding zal zijn ingekomen.

Koningin Victoria zou ook gisteren eene zitting van den Ministerraad presideren, waarin men hierover zal hebben beraadslaagd, maar van de overzijde van het Kanaal geloof ik dat men allerminst eene geheel onvoorwaardelijke aanneming van het voorstel mag te gemoet zien.

De Keizer is, na aan eenige personen audientie verleend te hebben, omstreeks 3 ure weder naar Compiègne teruggekeerd.

Door Le Siècle wordt heden morgen het adres openbaar gemaakt, hetwelk het Centraal Poolsch Comité tot den Franschen Senaat heeft gerigt.

— Koning Victor Emmanuel heeft te Napels eene luisterrijke revue over 12 legioenen der nationale garde en 9 bataillons uit de provincien en Terra di Labore gehouden. Z. M. is vervolgens naar Livorno vertrokken, waar hij eenige dagen door zal brengen.

— Het dagblad Il Diritto zegt: „Personen die beweren goed ingelicht te zijn, houden vol dat de Koning, werkelijk den baron Ricasoli bij zich ontboden heeft, en geven daaraan deze uitlegging, dat men het oog op dien Staatsman zou geslagen hebben, om Italië in het Europeesch Congres te vertegenwoordigen. Wij deelen dit berigt mede, zonder voor de juistheid daarvan in te staan."

— Een der Romeinsche dagbladen verklaart het gerucht ongegrond, dat het Fransch garnizoen te Rome door een Spaansch zou vervangen worden.

DUITSCHLAND.

Berlijn 18 *november.* — Het Heerenhuis heeft zijn antwoord op de troonrede vastgesteld, hetwelk eene volledige goedkeuring der regeringspolitiek bevat. In dat adres wordt van het stilzwijgen over het budget geen gewag gemaakt, en de meening geuit dat in de reorganisatie des legers ten stelligste volhard moet worden.

— In zijne betrekking als Minister van binnenlandsche zaken en gevolmagtigd vertegenwoordiger der Kroon heeft graaf Eulenburg in eene openbare zitting van het Huis der Afgevaardigden verklaard, hoe door het Ministerie aan de ambtenaren te kennen is gegeven dat het niemand hunner voor het uitbrengen zijner stem verantwoordelijk zal gesteld worden, en dat vooral tegen niemand van hen een crimineel proces mag worden gevoerd. Hieruit laat het zich verwachten dat de overlast, ambtenaren aangedaan die in liberalen zin verkozen hebben, nu ook in de landelijke districten geheel zal ophouden.

— De Kreuzzeitung verzekert, dat men zich aan de Ministerien van oorlog en marine met de toebereidselen tot het uitbreken van vijandelijkheden tusschen Duitschland en Denemarken bezig houdt, die onvermijdelijk schijnen. De 6de en 13de divisie moeten zich gereed houden om op voet van oorlog gebragt te worden; de vloot heeft bevel tot het op voet van oorlog brengen ontvangen hebben. Ook zijn reeds maatregelen voor het in dienst stellen en concentreeren der oorlogsvloot genomen.

— De Erfprins Frederik van Augustenburg kwam heden morgen hier aan, en had een onderhoud met den president-minister von Bismarck.

Prins Frederik Christiaan August, die thans zoo onverwachts optreedt om eene gewigtige rol te vervullen, is den 6 julij 1829 geboren, en heeft eene Prinses van Hohenlohe Langenburg tot gemalin.

— Uit Stockholm wordt geschreven dat de commissie voor de openbare schuld beslist heeft, dat er redenen tot uitstel van de nieuwe leening bestaan, en latere, vooral van buitenslands komende voorstellen, afgewacht moeten worden.

Frankfort 18 *november*. — Naar men verneemt, hebben ook de Groothertog van Weimar en de Hertog van Meiningen den Erfprins van Augustenburg reeds als Hertog van Sleeswijk-Holstein erkend.

Reeds eergisteren heeft die Prins, uit zijn slot Dolzig, eene proclamatie aan de Sleeswijk-Holsteiners uitgevaardigd, wier inhoud hierop nederkomt: De laatste Vorst der Deensche linie van uw regerend Huis is heengegaan. Krachtens het oude erfopvolgingsregt onzes Lands en van het Oldenburgsche Huis; de verordeningen, door den Sleeswijk-Holsteinschen Landdag in de Staatsgrondwet uitdrukkelijk bevestigd, en de door mijn vader ter mijner gunste verleende oorkonde van afstand, verklaar ik bij deze, als eerstgeboren Prins uit de naaste linie van het Oldenburger Huis, dat ik de regering der Hertogdommen Sleeswijk-Holstein aanvaard, en de regten en pligten op mij neem, welke de Voorzienigheid mij en mijn Huis heeft aangewezen. Ik weet dat ik eene zware taak op mij neem, maar onze zaak is heilig en regtvaardig. Gij hebt tot heden toe het onregt even mannelijk verduurd als gij mannelijk gekampt hebt om het af te weren. Voor het juk dat men u oplegde strekte tot hiertoe een onbetwist regt tot voorwendsel, want de Koning van Denemarken was gelijktijdig uw Hertog; terwijl van nu af aan de heerschappij eens Konings van Denemarken het Volk tegen zijne wenschen, zijne nationaliteit en zijn overoud regt, opgedrongen worden zou. Ook aan de Lauenburgers, die aan dezelfde erfopvolging onderworpen zijn, in zoo verre geen regten van andere leden van mijn Huis, of van andere Duitsche regerende Huizen bestaan, doe ik dezelfde belofte, dat ik uwe nationale regten en vrijheden, even als die der Sleeswijk-Holsteiners, beschermen zal. Het is onze gemeenschappelijke taak een einde aan deze heerschappij te maken. Ik kan u thans niet oproepen om geweld met geweld te keeren. Uw Land is door vreemde troepen bezet, en gij hebt geen wapenen. In de eerste plaats is het dus mijn pligt de Duitsche Bondsregeringen om bescherming van mijn regeringsregt en uwe nationale regten te vragen. De Duitsche Bond heeft nooit mijne wettige erfopvolging wederstaan. De regeling op welke de Regeringen van Duitschland rusten is dezelfde waarop ook mijne regten gegrond zijn, en de Europesche Regeringen zullen de door de ondervinding gestaafde waarheid niet wederstaan, dat een houdbare toestand daar niet duren kan waar een willekeurig regt heerscht. Ik zal u ter zijde staan zoo als ik in den slag gedaan heb, en mij niet van u en onze regten afscheiden, en daarom beloof en zweer ik volgens „de Grondwet van den Staat, de Constitutie en de wetten der Hertogdommen Sleeswijk-Holstein in het oog te zullen houden, en de regten des Volks te handhaven. Zoo waarlijk helpe mij God en zijn heilig woord!"

— L'Europe behelst het telegrafisch berigt uit Weenen, dat den 16 dezer een afdeelings-chef van het Ministerie van buitenlandsche zaken te Brussel, als buitengewoon courier, met depêches van Koning Leopold aldaar is aangekomen, na te Berlijn insgelijks depêches te hebben overgereikt. Het schijnt dat de Koning der Belgen onderhandelingen tusschen Pruissen, Engeland, Oostenrijk en Rusland, op het Congres betrekkelijk, bemiddelt.

Weenen 16 *november*. — De Ostdeutsche Post wil met zekerheid weten dat de Engelsche Regering zich groote moeite geeft om eene bemiddeling tusschen Oostenrijk en Pruissen te bewerkstelligen. Pruissen zou er bezwaar in zien de Oostenrijksche troepen, die als reservetroepen bij het executiekorps dienen moeten, zijn grondgebied te laten betreden, en zou het zoo ver gebragt hebben om te Londen te doen gelooven dat Oostenrijk de eenige Duitsche Mogendheid is, door welke die executie nog werkelijk verlangd wordt.

— Het gerucht der aftreding van graaf Rechberg, en zijner vervanging door graaf Mensdorff Pouilly, wordt hier ten eenenmale ongegrond genoemd.

— In de zitting der Tweede Kamer heeft een Gallicisch afgevaardigde het ontslag des Ministers van politie gevorderd, uit hoofde der groote gestrengheid door de politie in Gallicië aan den dag gelegd. Hij werd door den Staatsminister en den Minister van politie wedersproken, die beweerden dat de bedoelde maatregelen niet te gestreng, en alleen tegen de revolutionairen gerigt zijn geweest.

— Ten gevolge van stormweder heeft de Grootvorst Konstantijn naar Odessa terug moeten keeren, waardoor zijne komst alhier vertraagd is.

— Het berigt der herroeping van Prins Czartoryski, als algemeen agent der Poolsche Nationale Regering, wordt tegengesproken.

— Uit Bucharest meldt men dat de Moldavisch-Wallachijsche Nationale Vergadering met eene sterk toegejuichte troonrede geopend is, in welke de partijen tot eensgezindheid worden aangemaand, en vrijsinnige wetsontwerpen over kiesherverming, verbetering van den toestand der boeren, verpligt schoolonderwijs, spoorwegen enz. beloofd worden. Voor het geval dat een Europesche oorlog ontstaan mogt, verklaarde de Vorst de regten en de onafhankelijkheid van Rumanië tegen iedereen te zullen handhaven, en zich geheel aan de zijde des Lands te zullen scharen.

Per Telegraaf.

Parijs 19 November.

Het Wetgevend Ligchaam heeft de verkiezingen van de heeren Roy en Laulay, uit Neder-Charente, en van den heer Mattucci, uit Corsika, goedgekeurd. Het bureau heeft de vernietiging voorgesteld van de verkiezing des heeren Bravaay, uit het departement Gard.

Le Monde zegt vernomen te hebben, dat in de congregatie van kardinaals, zaturdag te Rome gehouden, door het Pauselijk Gouvernement besloten is, het voorstel tot een Congres in het algemeen aan te nemen.

Berlijn 18 November.

De Norddeutsche Zeitung geeft de meening te kennen dat het Sleeswijk-Holsteinsche vraagstuk door de troonsbestijging van den nieuwen Koning een internationaal karakter erlangt; het geldt een onderzoek der regtsgeldigheid van het Londensche protocol. Het is de vraag, of de Duitsche Bond den Prins, die door dat protocol is aangewezen, als Hertog van Sleeswijk-Holstein zal erkennen. De Bond is daartoe naar het Volkenregt geenszins verpligt, daar het Londensche protocol niet goedgekeurd is. Ook de Hertogdommen zijn niet door het Londensche protocol gebonden, ... goedkeuring der Stenden daarvoor niet is ... Ook Oostenrijk en Pruissen zijn daardoor niet gebonden, daar Denemarken zijne jegens Duitschland opgenomen verpligtingen niet vervuld heeft.

Kopenhagen 17 November.

Op een heden overgereikt adres van den Gemeenteraad alhier, waarin de onderteekening van het nieuw ontwerp der Staatsregeling verzocht werd, antwoordde de Koning hoofdzakelijk, dat hij het met Denemarkens welzijn zoo eerlijk als iemand meende, maar als constitutioneel Koning het regt had om eerst na rijpe overweging te beslissen, en zijn besluit door den Staatsraad bekend zal maken.

18 November.

De Koning heeft heden de Constitutie voor Denemarken en Sleeswijk van 13 november bekrachtigd, waarvan onverwijld mededeeling aan den Rijksraad gedaan is. Er heerscht eene buitengewone geestdrift.

Hamburg 18 November.

Volgens hier ontvangen berigten uit Kopenhagen, heeft de Pruissische gezant von Balan laatstleden zondag den president-minister Hall medegedeeld, dat Pruissen de uitvaardiging van het ontwerp der Constitutie als eene wezenlijke verergering van den toestand moet aanmerken. Het besluit van het Deensch Ministerie, om den Koning die afkondiging aan te raden, is daardoor niet aan het wankelen gebragt.

De Stendenvergadering te Kiel, die tegen morgen zamengeroepen was, is verboden. Te Kopenhagen heerscht eene zeer opgewonden stemming; de rust is echter tot hiertoe ongestoord gebleven.

Hamburg 19 November.

Naar men zegt, zal de te houden Stenden-Vergadering, ondanks het verbod, plaats vinden, en koesteren de leden het plan eene deputatie naar den Bond te zenden, met verzoek dat deze dadelijk stappen doe om openbaren eigendom tegen niet-regthebbenden te beschermen.

Frankfort 18 November.

De gezant van Baden bij den Bondsdag, door den Hertog Frederik van Sleeswijk-Holstein gemagtigd om diens Bonddagstem voor Holstein uit te brengen, heeft dit met toestemming zijner Regering aangenomen.

Weenen 18 November.

De Wiener-Zeitung zegt: Het voortduren van de rusteloose kuiperijen der uiterste partij in Gallicië moest ten gevolge hebben dat de normale toestand aldaar onhoudbaar wordt. De Regering wenscht evenwel vurig dat zij niet zal behoeven over te gaan tot krachtige buitengewone maatregelen.

De Grootvorst Konstantijn wordt heden alhier verwacht. De Keizer zal hem ontvangen.

Madrid 18 November.

Te Cadix is eene stoomboot aangekomen met tijdingen uit St. Domingo. Naar Havana en Porto Rico worden nog steeds troepen ter versterking gezonden.

Corfu 18 November.

Men gelooft dat de Engelschen de Ionische eilanden tegen de lente zullen ontruimen.

Alexandria 17 November.

Men heeft hier tijdingen uit Herat. Een Perzisch leger van 10,000 man, met 20 kanonnen, is te Hasan aangekomen.

Londen 19 November.

Koffij flaauw. **Thee** vast. **Suiker** in zeer geanimeerde stemming tot hoogere prijzen. Van **Rijst** zijn 4000 b. Bengaal verkocht tot 11/6 a 12/1; Ballam gold 8/6 a 8/10. **IJzer.** Schotsch 62/9 Cash. Ter **Veemarkt** waren heden: 1390 Runderen, 327 Kalveren, 3760 Schapen en 180 Varkens. Voor beste Runderen werd 5/2, Kalveren 4/10, Schapen 6/ en Varkens 4/4 betaald.

Liverpool 19 November.

Katoen. Heden zijn 4000 b. afgedaan.

LONDEN 19 November.

Gecons. 3 pc. 91¾. Rusland 1862 5 pc. 86½. Spanje Passive 34½; dito Cert.-Coup., 13½. Turken Binnenl. 47½. Mexico 3 pc. 37½. Griek. 14½. Landwarr. 8⅞. Grieken 1824 5 pc. 30¼; dito Coup. 14½. Wissel 3/m. Amsterd. — ; dito Parijs 25.80; dito Hamburg 92; dito St. Petersburg 33¼.

PARIJS 19 November.

Fransche 3 pc. 67.20; dito 4½ pc. 95.15; Crediet Mob. 1080. Fr. Oostenr. Spoorw. 395; Russ. dito 410. Spanje 3 pc. 51½; dito 2½ pc. —. Italië 70.90. Fransche 3 pc. (slotkoers) 67.20.

ANTWERPEN 19 November.

België 4½ pc. 99½; dito 2½ pc. —. Oostenr., Metall. 5 pc. 59½; dito Nation. 64¼; dito Crediet Actien 385. Spanje 3 pc. 49¼; dito 2½ pc. 46. Credit Guillon —.

BERLIJN 19 November.

Pruissen 4½ pc. —. Oostenr. Metall. 5 pc. 60½; dito Nation. 66.

WEENEN 19 November.

Metall. 5 pc. 72.40; dito Nation. 79.50. Crediet-Actien 180.20. Wissel Londen 122.75.

FRANKFORT 19 November.

Oostenrijk Metall. 5 pc. 57; dito Nation. 5 pc. 62⅞ a 61¼; dito Loten 1860 73¼. Spanje 3 pc. —; dito 2¼ pc. —. Wissel Londen —; dito Weenen 95 a 93. Disc. —.

Er heerscht hier eene paniek; de beurs is zeer onregelmatig en dobberend.

MADRID 18 November.

Spanje 3 pc. 53.15; dito 2¼ pc. 49.15.

BINNENLAND.

ROTTERDAM 19 November.

In de nog altijd prachtig versierde schouwburgzaal had gisteren avond ook eene feestvoorstelling van het Hoogduitsch operagezelschap plaats. Na de opvoering van Mozart's Entführung aus dem Serail, werd door den heer Ober Regisseur Carl Gaudeling het gedicht van Michael Bermays, naar aanleiding van Goethe's Egmond gedeclameerd, begeleid en afgewisseld door de overschoone muziek, daartoe door den onsterfelijken van Beethoven gecomponeerd. Mej. Weyringer zong de beide liederen van „Clärchen" op indrukwekkend schoone wijs, zoodat zij het publiek letterlijk in vervoering bragt en tot tweemalen toe werd teruggeroepen. Zoowel de verschijningen van haar die Egmond in liefde gedenkt als het visioen van den gevangene in den kerker, waren op zeer fraaije wijze gemonteerd en ingerigt. De slot-scène, eene zinnebeeldige voorstelling van Neêrlands onafhankelijkheid, door Bengaalsch vuur verlicht, maakte mede een betooverenden indruk. Jammer dat het geheele orchest-personeel als gejaagden was ontvlugt en het opgetogene publiek den woorden van het Volkslied te hooren — wat toch was natuurlijker dan dat een Nederlandsch publiek na zulk eene voorstelling zijn gevoel wenschte lucht te geven? — niet dan na zeer lang wachten nog op gebrekkige wijs kon zien vervuld. Toch leverde de zaal een prachtigen aanblik op, toen allen staande en met ontblooten hoofde, dat geliefde Volkslied instemden. Vooraf was regtmatige hulde aan den bekwamen directeur gebragt.

Met een enkel woord meenen wij nog te moeten terugkomen op de zoo schoone als prachtvolle decoratie in den schouwburg; wij verzuimden namelijk bij de vermelding daarvan om den heer W. van Hattem Az. regtmatig eere te geven voor de smaakvolle wijze, waarop hij de draperiën onder toezigt van den heer J. Ed. de Vries heeft aangebragt.

De feestelijke stemming van ll. dingsdag duurt hier ter stede, vooral onder de mindere standen, nog onverminderd voort. Elken avond ziet men optogten door de voornaamste straten, waarbij die van den heer S. C. Cohen, op de Kipstraat, eene eerste plaats bekleedt. Gisteren avond werd door de bewoners der waarlijk keurig versierde Lange Lijnstraat eene serenade gebragt aan den heer Burgemeester, die heden in eigen persoon genoemde straat persoonlijk zijnen dank aan de bewoners is komen betuigen. Heden avond is weder eene ontzettende volksmenigte op de been, vooral opgewekt door het verspreid gerucht, dat de bewoners der Lange Lijnstraat een optogt met *ezels* zouden houden. Of daartoe aanvankelijk eenig plan bestaan heeft, durven wij niet beslissen; maar wij kunnen verzekeren dat er van de ezels niets gekomen is. De optogt heeft echter plaats in drie versierde wagens, voorafgegaan door een man te paard in Oranjecostuum, die van 8 tot 11 ure rondrijden, waarbij groot gedruisch en gejubel plaats vindt. De Lange Lijnstraat wordt nog steeds door zeer velen bezocht en blijft dit bezoek ten volle waardig. Wij vernemen dat de heer Wm. Koster, directeur van het Theatre Frascati in de Torenstraat alhier, zoo voldaan geweest is over de versiering der meergenoemde nederige buurt, waaraan moeiten noch kosten gespaard zijn, dat hij, behalve een chassinet aan den ingang, aan de bewoners eene hoeveelheid bier heeft doen toekomen, terwijl door den heer P. Neideck eene partij cigaren is ten geschenke gegeven. Die heeren zullen dan ook heden avond eene dankbetuiging voor hunne milddadigheid ontvangen.

De leerlingen der Willemsschool te Vlaardingen zijn heden met Oranje versierd en van vlaggen voorzien per stoomboot herwaarts gekomen, om den bezoek te brengen aan de Rotterdamsche Diergaarde, de toegang tot welke hun welwillend verleend was. Zij trokken in optogt de stad door en gaven op allerlei wijze blijk van hunne vreugde.

Naar men ons mededeelt, prijkt genoemde school te Vlaardingen met 's Konings naam, om tot eene blijvende herinnering te strekken voor de door Z. M. betoonde menschlievendheid bij gelegenheid van den watersnood.

Wij vernemen uit Lekkerkerk, dat, bij gelegenheid der viering van het halve eeuwfeest van Neêrlands onafhankelijkheid, het doopen van het aldaar bij den scheepsbouwmeester J. van Duyvendijk Az. op stapel staand barkschip, niet weinig heeft bijgedragen tot opluistering van het feest en tot vermeerdering van de sympathie voor het Huis van Oranje. Zoo als reeds vroeger gemeld ontving dat schip den naam van *Gijsbert Karel Graaf van Hogendorp*. Reeds bij de onthulling van den naam ontstond er onder de zaamgevloeide menigte groote geestdrift, en werd deze met een driewerf hoera begroet, terwijl alle daar voorbijvarende stoombooten saluutschoten losten, welke van de werf gedurig werden beantwoord. Door Burgemeester en Wethouders, aan het hoofd eener eerewacht te paard, vergezeld van bijna alle ingezetenen van Lekkerkerk, werd aan den bouwmeester eene serenade gebragt bij fakkellicht; onder het spelen der volksliederen en onder het lossen van schoten keerde men huiswaarts.

Niet alleen in ons Vaderland, maar ook in den vreemde blijkt het 50ste verjaarfeest van het herstel van Nederlands onafhankelijkheid gevierd te zijn. Gisteren avond toch ontving Z. M. de Koning een telegram van onzen gezant te Brussel, aldus luidende: „Sire! de Nederlanders te Brussel, welke thans ten mijnen huize, hoewel van hun dierbaar Vaderland verwijderd, den 50sten verjaardag der herstelling van Nederlands onafhankelijkheid vieren, verzoeken mij U. M. hunne eerbiedige hulde aan te bieden met betuiging hunner gevoelens van gehechtheid aan den Koning, Nederland en Oranje.

(get.) Gericke van Herwijnen.

Z. M. heeft zich gehaast den Nederlandschen gezant per telegraaf voor deze uitmuntende verrassing te bedanken. Dit antwoord, ten 10¾ ure des avonds verzonden, luidt als volgt: „Zeer gevoelig voor dit bewijs van gehechtheid laat de Koning u allen hartelijk bedanken."

(get.) de adjudant van dienst Dumonceau.

Op voorstel van den directeur vice-president is door de directie van de Rhijnspoorweg-Maatschappij met algemeene stemmen besloten: bij gelegenheid van den algemeenen nationalen vijftigjarigen gedenkdag van Nederlands herstelde onafhankelijkheid, eene buitengewone gratificatie toe te kennen van twee dagen loon aan al de beambten der Maatschappij, welke op daggeld staan, en van één ten honderd van het bedrag van hun jaarlijksch tractement aan al hare overige beambten, wier tractement niet meer dan *f* 1000 in het jaar bedraagt.

Uit Gouda wordt ons heden avond berigt, dat te Zevenhuizen ongeregeldheden hebben plaats gehad. De burgemeester heeft de militaire magt gerequireerd, en van Gouda zijn heden namiddag 50 man, aangevoerd door drie officieren, derwaarts vertrokken, om de orde te herstellen.

Wij vernemen met genoegen, dat eenige leden van het Utrechtsche studentencorps onzen verdienstvollen acteur, den heer Albregt, een prachtig cadeau hebben vereerd als een bewijs van hulde voor zijne talenten.

De benoeming van den heer J. Israëls tot ridder der Belgische Leopolds-orde, door onzen Brusselschen correspondent reeds voor eenigen tijd gemeld, is thans officieel bekend. Deze onderscheiding is ten deel gevallen aan den Haagschen kunstschilder Hanedoes, ofschoon deze door den jury slechts tot het bekomen der medaille was voorgesteld.

Volgens het Jornal do Commercio van 12 dezer, heeft onze landgenoote mw. de Vries — van Os, die aan het Theatre S. Carlos, te Lissabon, is geëngageerd, zich aldaar in de opera Lucrecia Borgia met den meesten bijval doen hooren. Zij genoot de eer van driemaal teruggeroepen te worden.

Onze correspondent te Luxemburg meldt ons dat de Minister van Staat, geïnterpelleerd over de houding van de Groothertogelijke Regering tegenover de ontwerpen tot hervorming van den Duitschen Bond, verklaard heeft dat zij zich door geen andere dan door gevoelens van 's Lands onafhankelijkheid zal laten leiden; bij gevolg heeft de Minister bespottelijk genoemd het dagbladgerucht, volgens hetwelk de toetreding van Willem III bij het Oostenrijksche plan zou afhangen van de toestemming der Bondsvergadering om Limburg uit den Bond te doen treden. Deze verklaring werd gunstig ontvangen. De door het land aangewezen commissie tot het overgeven van het adres van antwoord aan Prins Hendrik is derzelfden avond naar het kasteel Walferdange vertrokken, om den Prins nog daar aan te treffen voor diens vertrek naar 's Gravenhage. (A. C.)

Kinderdijk 18 *november*. — Op de werf van den heer F. Kloos alhier is sedert eenigen tijd in aanbouw een schip van circa 400 lasten, voor rekening van de reederij de Groot Roelants & Co. te Schiedam. Aan dezen bodem is gisteren de naam van L. J. Enthoven gegeven.

Woerden 17 *november*. — Eergisteren werd alhier de nieuw benoemde burgemeester, de heer A. Ras, door eene eerewacht te paard ingehaald, waarbij de muziek van het harmonie-gezelschap dezer plaats zich deed hooren, welk laatstgenoemd gezelschap des avonds zoowel den afgetreden als den nieuw gekozen Burgemeester eene serenade bragt.

's Gravenhage 19 *november*. — Z. M. de Koning heeft heden morgen in een plegtig gehoor ontvangen den Raad van State, die Z. M. de gelukwenschen aanbood bij de viering van het feest van Nederlands onafhankelijkheid.

— Naar men verneemt heeft zich hier ter stede eene commissie gevormd, met het doel, om op den 30 dezer te Scheveningen feestelijk den dag te vieren, toen Willem I, vijftig jaren geleden, van Engeland in het Hôtel Zeerust een feestdisch te houden.

— Gisteren avond werd in de pletterij van de heeren Enthoven, van buiten en bij den ingang prachtig geïllumineerd, ter herinnering aan den terugkeer in het Vaderland van het dierbaar geslacht van Oranje en van het vijftigjarig bestaan van Neêrlands onafhankelijkheid feest gevierd. De werkplaatsen waren in feestzalen herschapen en voor deze gelegenheid gedecoreerd. De Oranjekleur werd overal aanschouwd. De feestviering bestond 1°, uit muziek-uitvoering, welke wel in staat waren om de opgewektheid van het meer dan duizendtal genoodigden te verhoogen; 2°, uit eene voorstelling van den hof-mechanicus Bamberg, wiens nog altijd krachtvolle stem echter dit maal niet opgewassen scheen tegen de vreugdekreten der onafzienbare menigte, en 3°, uit eene voorstelling van eene ballet-pantomime in twee bedrijven, waartoe meerendeels het personeel van de administratie der fabriek medewerkte, en welke herhaaldelijk tot luidruchtige opgewondenheid aanleiding gaf, eene opgewondenheid, die spoedig in eene regte balwoede overging toen de banken weggeruimd en de tribunes werden afgeslagen. De werklieden werden herhaaldelijk door hunne patronen, de heeren Enthoven, alsmede door den administrateur der fabriek den heer Calish toegesproken, en wel mogt de heer wethouder Collot d'Escury, die wegens verhindering van den heer Burgemeester het gemeentebestuur vertegenwoordigde, verklaren dat het een treffend schouwspel was dit feest bij te wonen, een bewees van de eensgezindheid, welke tusschen patroons en werklieden bestond en tevens van warme genegenheid voor Oranje en Vaderland. Tal van verversschingen werden den genoodigden uitgedeeld; ook zelfs aan hunne kinderen, welke wegens gemis van plaatsruimte niet mogten konden worden geïnviteerd, werd eene verrassing bereid en het blijk, dat de werklieden de heeren Enthoven daarvoor hoogst erkentelijk waren door het enkele liederen aan te heffen, voor deze gelegenheid opzettelijk vervaardigd, maar zelfs door hunne patroons herhaaldelijk en onder het uitbundigst gejuich de fabriek rond te dragen.

Gelijke ontvangst en onthaal van werklieden had gisteren ook bij eenige andere fabriekanten plaats gehad, onder anderen bij den heer Cuypers, pianofabriekant, en bij den heer Vierling, kabinetwerker.

— Met genoegen melden wij, dat het Z. K. H. den Prins van Oranje behaagd heeft, HD. hofbediende den heer J. Looisen, bij gelegenheid van de viering zijner 50jarige effectieve dienst aan het Land en het Huis van Oranje, als blijk van tevredenheid, een prachtig gouden cylinder-horlogie, loopende op diamanten, te vereeren. De grijze krijgsman, die voor de inname van Arnhem door den heer van Wijngaarden, welke toen te gelijk met den heer van Stirum de klein Biljoen, en van Wassenaar ten platten lande voor 's Lands dienst engageerde, op de lijst der vrijwilligers en dus niet als remplaçant was gebragt, 's onmiddellijk na de inname van Arnhem, met de 2de comp., geheel uit jongelieden zamengesteld, die stad binnen, zoodat hij feitelijk voor 's Lands dienst was geëngageerd vroeger dan de inwoners van Arnhem konden zijn. Nog van eene andere zijde bekwam de den heer Looisen op den gedenkwaardigen dag van den 17 verrast met de toezending van een fraaijen krans van natuurlijke lauweren, met een strik van breed oranjelint en de inscriptie: „17 Nov. 1813—63. Aan den heer J. Looisen, lauwerkrans voor burgerdeugd en krijgsroem." Verder zijn van verschillende andere zijden aan den heer Looisen blijken van belangstelling geworden.

— In den avond van den 17 dezer is de echtgenoot van H. Beeuwkes, Hofbediende van Z. M. den Koning, voorspoedig verlost van een welgeschapen zoon, welke heeft het Z. M. den Koning behaagd dat kind naar HD. te doen noemen.

— Op zondag den 29 dezer zal door het muziekkorps der dienstdoende schutterij, onder directie van den heer Bolten, in het locaal van den schouwburg, het eerste harmonie-concert worden gegeven. Het programma zal zoodanig worden zamengesteld, dat de muziekminnaar ruime gelegenheid hebben zal, zich degelijk muzikaal genot te verschaffen.

— Heden is voor de commissie uit het Provinciaal Geregtshof in Zuid-Holland het examen aangevangen van hen, die naar de betrekking van candidaat-notaris dingen. Een groot aantal heeft zich daartoe aangemeld.

— Gisteren werd het stoffelijk overschot ter aarde besteld van den heer Pauwels, hoedenfabriekant alhier, die, door zijne leverantie aan het leger en aan zeer vele particulieren, aan zeer vele huisgezinnen werk heeft verschaft en wiens fabriekaat bijzonder werd geroemd, zoo om de deugdzaamheid als de smaakvolle wijze waarop hij het van zijner handen wist uit te oefenen. Menigen prijs mogt hij op de tentoonstellingen van nijverheid behalen, en als aannemer van wapenen enz., ook voor de Indië, had hij een zeer ruimen werkkring. Jaren lang allen gevestigd en tal van werklieden in zijne dienst hebbende, heeft hij niet weinig bijgedragen tot de stoffelijke welvaart zijner stadgenooten en mogt hij de welverdiende achting van alle standen alhier inoogsten. Wel was het hun wat te zien, hoe smartelijk het verlies viel van zulk een

brave bij de vele vrienden, aanverwanten of werklieden, die zijn stoffelijk overschot naar de laatste rustplaats begeleidden, en algemeen is de hulde die aan zijne nagedachtenis wordt gebragt.

Haarlem 19 *november*. — Heden, de gedenkdag der bevrijding onzer stad van de Fransche overheersching, was voor twee onzer ingezetenen een gedenkwaardigen dag. De heeren mrs. Joh. Enschedé en Jac. Enschedé, die in het jaar 1813 door persoonlijken invloed en verstandige maatregelen den eersten stoot gaven aan de uiting der nationale gevoelens en de afschudding van het Fransche juk, ontvingen van den kant hunner medeburgers treffende blijken van dankbaarheid en sympathie.

Den eersten werd door eene commissie van 7 burgers namens een 3000tal ingezetenen een album overhandigd, met hunne handteekeningen, als blijk van hulde voor 's mans verdiensten als mensch en burger, terwijl beiden door verschillende autoriteiten, gilden, deputatien en door het publiek ovatien gebragt werden, die bij allen lang in aangenaam aandenken zullen blijven.

Amsterdam 17 *november*. — Het feest alhier is in de beste orde afgeloopen. Geen gering deel van het feestprogramma was de groote parade der schutterij op den Dam, welke zich onderscheidde door de bijzonderheid, dat de nog in leven zijnde leden der gewezen nationale garde van 1813 en 1814 er bij tegenwoordig waren. Nadat de oude krijgers zich voor het monument geplaatst hadden voerde de Burgemeester het woord, wiens warme taal beantwoord werd door den heer mr. A. Backer Jr., namens de medestrijders van 1813. — Na afloop van den feestelijken optogt (in een vorig N.° gemeld) trokken de ongeveer 1200 werklieden der heeren Paul van Vlissingen en Dudok van Heel van het Park naar het Paleis voor Volksvlijt, in welk nog onvoltooid gebouw de gezellen onthaald werden. Bij dit feestmaal werd het woord gevoerd door dr. S. Sarphati, als voorzitter der Vereeniging voor Volksvlijt; den heer Paul van Vlissingen; den jongeling J. S. van der Hout, voor en namens de werklieden; door den heer C. W. Beelenkamp, architect der aannemers, en W. F. Kiel, portier der werf Vredenhof van genoemde firma. — Nadat het scheepsvolk der Kon. Ned. Stoomboot-Maatschappij den optogt had mede gemaakt, keerden de 50 man huiswaarts. Nadat zij zich om de banieren en vlaggen der schepen Urania en Medea, voor het huis op den Buitenkant, alwaar het bureau der Maatschappij wordt gehouden, geschaard hadden, werd door den heer W. Ramann, een der heeren directeuren, eene toespraak gehouden, welke door het volk met een driewerf hoera, alsmede met het zingen van het Volkslied beantwoord werd, waarna zij in eene der zalen van het voormalig gebouw Zeemanshoop feestelijk onthaald werden. Des avonds werd bij fakkellicht aan de overige bestuurders eene serenade gebragt.

De volksspelen hebben weder volkomen aan het doel beantwoord. Toen de Burgemeester de terreinen bezocht, werd hij met geestdrift begroet. — De verschillende decoratien getuigden van goeden smaak, en de illuminatie was schitterend en algemeen; die voor het Paleis maakte een heerlijk effect. — De leerlingen van onderscheidene burgerscholen trokken in optogt door de verschillende wijken der stad; de torenwachters bliezen van de verschillende kerktorens fanfares en de melodiën der volksliederen. Van de Nieuwe Kerk wapperde een prachtige vlag, waarin met gouden letters te lezen stond: „Het dankbaar Vaderland, 1813—1863." Op den hoofdingang van het Burgerweeshuis prijkte zulk eene vlag met hetzelfde opschrift in zwarte letters. Beiden zijn een geschenk van jhr. Hooft van Vreeland.

Ook de voorstelling in den grooten schouwburg werd vrij wel bezocht. Het portiek was te dezer gelegenheid versierd met eene trofee uit vlaggen zamengesteld, in wier midden 's Konings wapen prijkte, en waaronder in schitterende letters „Oranje boven" te lezen stond. Aan de eene zijde las men de in schilden geplaatste namen van de mannen, die op 16 november 1813 in Amsterdam leiding en stem aan de omwenteling gaven; aan de andere zijde de namen van hen, wier bemoeijingen de omwenteling hadden voorbereid. Onder de namen der Amsterdammers las men: „Moog 't dankbaar Amsterdam hun namen nooit vergeten"; onder die ter andere zijde: „Zij gingen Neêrland voor toen 't juk werd afgesmeten." Toen het publiek gezeten was, kondigde een fanfare de komst aan van de grijze krijgers voor Naarden, die, na in de koffijkamer vergaderd en door den heer Hofdijk verwelkomd te zijn, plaats namen in de groote en bij deze gelegenheid gedecoreerde loge over het tooneel, en door de aanwezigen met luid gejuich werden begroet. Eene fraaije ouverture, door den bekwamen orchestmeester Coenen voor de gelegenheid vervaardigd, ging de voorstelling vooraf van het tooneelspel: „Onder vreemde overheersching," dat nu volgde, en de toeschouwers geheel in de dagen van 1810—1813 verplaatste.

De Plantaadje leverde een zeer fantastiek gezigt op, door eene plastische voorstelling der kozakken, toen die in 1813 hun bivouac aldaar hadden opgeslagen. De directeur van het Koninklijk Zoölogisch Genootschap Natura Artis Magistra was namelijk op het denkbeeld gekomen, om de geëmploijeerden in de tuinen, welke door hunnen pligt gebonden waren aan de plek, niet geheel verstoken te laten van het genot der feestviering en daartoe ook bovengemelde phase uit de dagen onzer bevrijding in het leven terug te roepen. Sommigen waren gelegerd om een brandend wachtvuur, waar boven de pannekoeken werden gebakken, terwijl andere op de kleine paardjes heen en weder renden. Een en ander is zoo goed geslaagd, dat bij menig kind onzer dagen de herinnering zal blijven leven aan de kozakken in de Plantaadje ten jare 1813.

Heden is met veel plegtigheid door den heer Burgemeester, namens Z. M. den Koning, de eerste steen gelegd voor het Willemshuis in de Egelantierstraat.

Amsterdam 18 *november*. — Gisteren is alhier aangekomen en aan het hôtel de Oude Doelen afgestapt de heer J. W. S. May, consul der Nederlanden te Liverpool, zoon van wijlen den schout-bij-nacht J. S. May. De heer May droeg bij deze gelegenheid dezelfde Oranje-cocarde die destijds door Falck aan Fabius en zijn vader in november 1813 werd toegezonden, als een sein dat de tijd daar was om de omwenteling te beginnen en het volk in beweging te brengen.

Utrecht 18 *november*. — Alhoewel door het gemeentebestuur te dezer stede besloten was de feestviering van Neêrlands verlossing op den 28sten (kozakkendag) te doen plaats hebben, waren op gisteren alle particuliere en Stadsgebouwen met de Vaderlandsche driekleur en het Oranje versierd. Des middags ten 12 ure had de optogt van de heeren studenten plaats, voorafgegaan door het muziekkorps der artillerie, de groote banier en faculteitsbanieren met Nationale en Oranje vlaggen. De geheele bevolking was op de been, ook gedurende het overige gedeelte van den dag en avond en vierde reeds nu het hier verbeide feest, terwijl op verschillende plaatsen, als bij den restaurateur Rikkers en in „de Bak" vele onder de blijde toonen der Utrechtsche schutterij-muziek en dat van het 17de regement Pruissische infanterie zich reeds vereenigd hadden en tal van muzenzonen in open rijtuigen met Italiaansche verlichting en fakkels de stad doorkruisten. Bezienswaardig waren nu reeds de magazijnen van de heeren Sinkel en van der Sandt en Co., die allersmaakvolst gedecoreerd en verlicht waren en waar duizenden in goede orde de toegang verschaft werd. Over het algemeen liet dan ook de indruk niets te wenschen over en kan men met vreugde en gerustheid de viering van den 28sten alhier te gemoet zien. De illuminatie zal algemeen zijn en van stads wege een vuurwerk op het Vreeburg worden afgestoken.

Ook de kinderen deelden in ruime mate in de feestvreugde. Des morgens waren een 2000tal in den Dom vereenigd, waar vaderlandsche liederen gezongen zijn en ds. Verhoeff eene toepasselijke toespraak hield, terwijl onderscheidene scholen zich vereenigd hadden om, in navolging der optogten der heeren studenten, ook kleine optogten met gekleurde lantaarnen te houden, waartoe de toestemming der politie door hen was gevraagd en welwillend verleend.

Deventer 18 *november*. — De regtbank alhier heeft naar men verneemt den ontvanger, den heer de Jong van Arkel, vrijgesproken.

Wijhe 18 *november*. — Gisteren avond ongeveer ten 10½ ure werd tusschen hier en het op een uur afstand van hier gelegen Olst, een vreemd luchtverschijnsel waargenomen. Het was een lichtgevende halve bol, die den vorm had van eene halve maan, doch zesmaal grooter was en welke pijlsnel uit het Z. W. naar het N. O. schoot en een helder licht verspreidde.

Zwolle 18 *november*. — Dezer dagen zijn de laatste werkzaamheden aan den centraalspoorweg aan de overzijde van den IJssel verrigt, en is al het materieel van daar naar deze zijde overgebragt. Ook zijn de stutten en stellingen, die onder de landpijlers van die brug waren aangebragt, weggenomen, zonder dat daarbij eenige verzakking is waargenomen, zoodat men het werk tot zoo verre als volkomen geslaagd kan beschouwen.

Uit een groot aantal plaatsen geworden ons nog berigten omtrent de feestelijke viering van den gedenkdag aan Nederlands bevrijding. Het is ons volstrekt onmogelijk die allen eene plaats in te ruimen; wij kunnen ze echter zamentrekken in de verklaring, dat de feestdag overal met onmiskenbare opgewondenheid is gevierd.

Koninkl. en Ministeriële Besluiten enz.

Z. M. heeft aan mr. W. R. baron van Tuyll van Serooskerken, grootmeester van 's Konings Huis, dienstdoende bij H. M. de Koningin-Moeder, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der orde van den Rooden Adelaar der 1ste kl., hem door Z. M. den Koning van Pruissen geschonken.

Z. M. heeft, met ingang van den 18 dezer maand, bevorderd tot luit. t/z. 1ste kl. den luit. t/z. 2de kl. J. A. Greve, en tot 1sten luit. bij het korps mariniers den 2den luit. bij dat korps P. Spanjaard.

Z. M. heeft goedgevonden: 1°, aan de nagemelde officieren bij de schutterijen, op hun verzoek, eervol ontslag te verleenen, te weten: bij de dienstd. schutterij te Deventer aan P. Valter, als 1ste luit., en zulks uit hoofde van verandering van woonplaats; bij de rustende schutterij in de provincie Noord-Brabant, 1ste afd., 1ste bat., 3de comp., aan J. C. M. W. Reepmaker van Belle, als 1ste luit.; bij de rustende schutterij in de prov. Groningen, 1ste bat., 5de halve comp., aan mr. W. B. S. Boeles, als 1ste luit. 2°, bij de rustende schutterijen te benoemen: in de prov. Gelderland, 1ste afd., 1ste bat., 3de comp., tot 1sten luit. H. T. Daendels, thans 2de luit.; tot 2den luit. J. H. Krudop; in de prov. Groningen, 1ste bat., 5de halve comp., tot 1sten luit. H. Boer, thans 2de luit.; tot 2den luit. P. van Dijken, thans serg.

De audientien, van den Minister van Justitie op woensdag en donderdag 25 en 26 dezer, en van den Minister van Finantien op donderdag 26 dezer, zullen niet plaats hebben.

Aan Burgemeesters en Wethouders der gemeenten in de provincie Zuid-Holland is den 11 dezer door den Commissaris des Konings in de provincie Zuid-Holland de volgende circulaire gerigt:

„Op uitnoodiging van den toenmaligen Minister van Justitie verzocht mijn ambtsvoorganger u ed., bij circulaire van den 5 mei 1860, de inzending van afschriften of gedrukte exemplaren van in uwe gemeente bestaande keuren of reglementen, tegen wier overtreding straffen zijn bepaald, en zulks ten behoeve van het Departement van Justitie.

„Daaraan is dan ook door alle gemeentebesturen voldaan. Zelfs enkele zijn voortgegaan met de inzending van de na gemelde circulaire vastgestelde en in werking gekomen verordeningen.

„De Minister van Justitie acht het wenschelijk, dat bedoelde verordeningen, reglementen of keuren bij voortduring aan het Departement van Justitie worden ingezonden.

„Naar aanleiding daarvan heb ik de eer u ed. te verzoeken, om van de meer bedoelde reglementen enz., vastgesteld na die, waarvan reeds afschriften of exemplaren door u ed. zijn ingezonden, mij, ten dienste van het Departement van Justitie, insgelijks afschriften of exemplaren te willen doen toekomen, alsmede om met de toezending daarvan te blijven voortgaan, zoo in het vervolg dergelijke verordeningen mogten worden vastgesteld."

Marine en Leger.

Door het Departement van Oorlog is ter kennis van de autoriteiten des legers gebragt dat, daar het getal vrijwilligers bij het 5de regement dragonders bijna voltallig is, Z. M. heeft ingetrokken HD. beschikking van 10 maart te voren, waarbij voor miliciens, die zich bij voorschreven korps verbinden, eene buitengewone premie van *f* 100 wordt uitgeloofd.

— Op last van het Departement van Oorlog zullen de zwart lakensche halsdassen, die thans bij het wapen der kavalerie gebezigd worden, vervangen worden door die van everlast.

— Den laatsten dezer maand zal de adjudant onderofficier H. R. Blok, van het Oost-Indisch leger, naar Java vertrekken met het schip Koning Willem II, gezagvoerder J. L. Besseling.

Aanbestedingen.

Aan het locaal van het Prov. Gouvernement te Middelburg is bij enkele inschrijving aanbesteed: 1°, het driejarig onderhoud van de Rijks los- en ladingplaats te Bath, en 2°, het driejarig onderhoud en herstellen der Rijks waterleidingen bij het kanaal van Neuzen. Van het 1ste perceel is aannemer geworden de heer A. Roggebard, te Waarde, voor *f* 1275, en van het 2de de heer F. F. Fermont, te Westdorpe, voor *f* 11,091.

Regtszaken.

In de gisteren gehouden zitting van den Hoogen Raad (burgerlijke kamer) zijn gepleit twee zaken betreffende onteigening ten behoeve der Staatsspoorwegen in Limburg. Voor den eischer, zijnde de Commissaris des Konings in Limburg, optredende voor den Staat der Nederlanden, trad op de heer advocaat mr. G. M. van der Linden, en voor de gedaagden, de heer advocaat mr. A. de Pinto.

De Hooge Raad, kamer van strafzaken, heeft gisteren verworpen de beroepen in cassatie van:

1°, mr. C. A. W. P. van Baerle, tegen een arrest van het Hof in Zuid-Holland, waarbij hij is schuldig verklaard aan beleediging met woorden van een magistraatspersoon in de uitoefening zijner bediening en deswege veroordeeld tot eene maand cellulaire gevangenisstraf.

2°, den procureur-generaal bij het Hof in Zuid-Holland, tegen S. Poot.

3°, mr. C. A. W. P. van Baerle, tegen een arrest van het Hof in Zeeland, waarbij hij is schuldig verklaard aan moedwillige mishandeling, gepleegd jegens zijne wettige moeder en waarvoor hij tot zes maanden cellulaire gevangenisstraf is veroordeeld.

4°, J. de Groot, tegen een vonnis der Regtbank te Amsterdam.

5°, den procureur-generaal bij het Hof in Noord-Brabant, tegen C. Smits c. s.

6°, A. Koopman, tegen een arrest van het Hof in Noord-Holland.

7°, D. Wouters, tegen een arrest van het Hof in Zuid-Holland.

Daarentegen heeft de Hooge Raad:

1°, vernietigd een vonnis der Regtbank te Amsterdam in zake J. de Groot, voor zoo veel betreft de subsidiaire veroordeeling tot gevangenisstraf van drie dagen, en te dien aanzien ten principale regt gedaan.

2°, vernietigd een vonnis van het kantongeregt te Medemblik in zake P. Bakker, den kantonregter bevoegd verklaard en de zaak terug verwezen naar dat kantongeregt, om de zaak verder te behandelen.

3°, vernietigd een arrest van het Hof in Overijssel in zake B. van Eekeren en M. Zorn en, ten principale regt doende, de beide personen schuldig verklaard aan twee diefstallen gepleegd in een bewoond huis door twee personen, en veroordeeld tot gevangenisstraf, in eenzame opsluiting te ondergaan, de eerste van zes maanden en de tweede van zes weken.

Behandeld is o. a. het beroep van M. G. Muller, tegen een arrest van het Hof in Utrecht, schuldig verklaard aan valschheid in onderhandsch geschrift en het gebruik maken van het valsche stuk, wetende dat het valsch was. Rapporteur raadsheer mr. van IJsselstein. Gepleit mr. A. P. Th. Eyssell, die drie middelen van cassatie heeft voorgedragen. Advocaat-generaal Römer zal 24 dezer conclusie nemen.

Kerk- en Schoolnieuws.

De heer L. van Langeraad, hoofdonderwijzer te Biervliet, is, na gehouden vergelijkend examen, als zoodanig benoemd te St. Maartensdijk (eiland Tholen).

STATEN-GENERAAL.
TWEEDE KAMER.
Zitting van Woensdag 18 november.

Is ingekomen eene Koninklijke boodschap, ten geleide van een ontwerp van wet, houdende nadere bepalingen tot verbetering van den **accijns op het Zout.**

Aan de orde is de voortzetting der beraadslaging over het wetsontwerp, houdende **voorzieningen omtrent de Nederlandsche Bank.**

Art. 1 luidt aldus: „Geen circulatie-bank kan worden opgerigt dan krachtens eene bijzondere wet, en op den voet en de voorwaarden bij zoodanige wet te stellen.

„Onder circulatie-bank wordt verstaan elke inrigting, bestemd om bankbiljetten uit te geven of in omloop te brengen."

Op dit artikel was door den heer **Blom** een amendement voorgesteld, hetgeen echter door hem werd ingetrokken, omdat hij de juistheid erkende der opmerking die hem gemaakt is, dat door afstemming van art. 1 hetzelfde doel bereikt zal worden dat hij met zijn amendement beoogde: vrijheid tot oprigting van banken.

De heer **van Bosse** heeft hierop zijn amendement toegelicht. Dat amendement strekt om in het eerste lid, na het woord *opgerigt*, in te voegen: „en geene buitenlandsche circulatiebank kan hare bankbiljetten hier te Lande in omloop brengen;" terwijl hij verder voorstelde aan het artikel het volgende derde lid toe te voegen: „Door bankbiljetten verstaat de wet papier aan toonder, op vertoon bij den uitgever of zijn vertegenwoordiger betaalbaar, blijkbaar bestemd om als betaalmiddel om te loopen."

De heer **Blom** motiveert zijne stem die hij over dit artikel zal uitbrengen, en treedt in eene beantwoording van de argumenten door den Minister van Finantien bij de algemeene beraadslagingen aangevoerd tegen het door hem voorgestaan systeem: vrijheid van banken onder de noodige voorzorgen. Ten slotte verklaart hij, naar aanleiding van eene opmerking bij de algemeene discussie, dat bij hem niet in aanmerking komt welke hand hem een ontwerp aanbiedt, maar dat, wanneer het afwijkt van de beginselen van vrijheid in zaken van verkeer en handel, hij zich daarmede niet kan vereenigen.

De heer **Heemskerk Az.** is van meening dat het amendement van den heer van Bosse zich gunstig onderscheidt van het artikel der Regering. Hij ontwikkelt echter zijne bedenkingen tegen de definitie door den heer van Bosse aan het woord *bankbiljet* gegeven. Hij geeft de voorkeur aan de definitie die gevonden wordt in de bekende acte van sir Robert Peel van 1844, en geeft den heer van Bosse eene wijziging van redactie in overweging. Maar ook aldus gewijzigd kan hij geen vrede hebben met het artikel wegens het verbod van uitgifte van papier aan toonder, hetgeen een privilegie uitmaakt ten behoeve der Nederlandsche Bank. Als verzoeningsmiddel stelt hij voor: afstemming van het eerste gedeelte van art. 1 (beperking der oprigting van circulatiebanken) en aanneming van al de andere artikelen van het ontwerp, waardoor aan de Nederlandsche Bank het regt tot uitgifte van geldswaardig papier wordt gelaten, met vrijheid echter tot toelating aan andere circulatiebanken van de uitgifte van gelijksoortig papier.

De heer **Kappeyne van de Coppello** verklaart zich tegen het amendement van den heer van Bosse en tegen alle andere amendementen van gelijke strekking, omdat hij meent dat het geven van eene definitie hoogst moeijelijk en ook in deze niet mogelijk is. Hij zal ook stemmen tegen art. 1, omdat het beide partijen onbevredigd laat: zoowel de voorstanders van het monopolie, als hen die vrijheid verlangen. De eerstgenoemden, omdat het monopolie iederen dag kan worden opgeheven, de laatsten, omdat de vrijheid voorwaardelijk is. Spreker wil eenvoudig eene algemeene wet van politie, hoe moeijelijk die ook in deze materie zijn moge. Door de verwerping van art. 1 zullen alle partijen worden bevredigd; de Nederlandsche Bank toch blijft behouden en de bepalingen der wet zijn slechts politie-maatregelen. De voorstanders van vrijheid zullen, door de verwerping van art. 1, een wapenstilstand kunnen sluiten, en door de goedkeuring der overige bepalingen hun beginsel niet opofferen. Ook de positie der Regering zou door de verwerping van art. 1 ontzaggelijk worden verbeterd; want, wordt het behouden, dan wordt de gansche wet voor de voorstanders der vrijheid onaannemelijk en de Regering houdt, na die verwerping, toch het wapen in de hand dat zij tegen de Bank wil hebben, want de Minister heeft verklaard — en spreker neemt daarvan acte — dat elk oogenblik op de bepalingen dezer wet kan worden teruggekomen, en dus ook op den termijn van 25 jaren, gedurende welken de Bank geregtigd is om als circulatiebank werkzaam te zijn. Zijne slotsom is dat door de aanneming van art. 1 niemand wordt gebaat, terwijl door de afstemming niemand wordt geschaad.

De heer **van Goltstein** geeft eene definitie van het woord *bankbiljet*, wederom verschillend van die door de heeren van Bosse en Heemskerk gegeven. Tegen den Minister van Finantien houdt hij vol dat Adam Smith was een voorstander van het beginsel van vrijheid in het bankwezen. Volgens bevoegde staathuishoudkundige schrijvers is het kenmerk van het bankbiljet dat het op zigt aan toonder betaalbaar is; volgens de Regering echter zal ook het kenmerk zijn dat het het uitvloeisel wezen zal van eene geprivilegieerde uitsluitende Bank, waarvan de Regering de instelling beoogt.

De heer **van Nispen** is het niet eens met de argumenten door den heer Kappeyne aangevoerd.

De heer **van Heukelom** is van oordeel dat het artikel der Regering niets beteekent. Hij had verlangd eene algemeene wet, bevattende de voorwaarden waarop octrooi zou kunnen worden verleend, maar niet eene speciale wet, waarbij het oprigten van slechts ééne circulatiebank wordt veroorloofd. Hij zal tegen het artikel stemmen.

De **Minister van Finantien** beantwoordt de argumenten door de bestrijders van dit artikel aangevoerd, en doet opmerken dat zij allen verschillen in het doel dat zij meenen door de verwerping van art. 1 te bereiken. De heer Kappeyne heeft een algemeen verzoeningsmiddel voorgesteld: Verzoening voor de monopolisten; verzoening voor hen die vrijheid verlangen; verzoening voor de Regering; verzoening voor de Bank. Dat geheele verzoeningsmiddel komt den Min. voor een sirenenzang te zijn, gehouden voor de strenge monopolisten. Het is waar, er kan op de bepalingen dezer wet worden teruggekomen, maar er zouden toch zeer groote zaken moeten gebeuren, eer de wetgever van dat middel zou gebruik maken.

De Min. acht het niet noodig, na de algemeene beraadslagingen, nog eens in eene verdediging te treden van het beginsel van art. 1. Wat de amendementen van den heer van Bosse betreft, het eerste acht de Min. onnoodig. De woorden van het artikel der Regering duiden genoegzaam de bedoeling aan van hetgeen men heeft willen bepalen. Hij meent zelfs in dat amendement eene gevaarlijke strekking te vinden. En het tweede amendement, houdende definitie van wat bankbiljet is, acht hij mede onaannemelijk. Hij heeft zich juist, om alle moeijelijkheden te voorkomen, van iedere definitie onthouden, omdat dit, bij de toepassing der wet, zelfs schadelijk zou kunnen zijn.

De heer **van Bosse** verdedigt nader zijne beide amendementen, en brengt eene kleine wijziging in zijn eerste amendement.

Door den heer **Heemskerk Az.** is als sub-amendement op dat van den heer van Bosse voorgesteld, om het nieuwe derde lid aldus te doen luiden: Door bankbiljetten verstaat de wet papier aan toonder, op vertoon bij den uitgever of zijn vertegenwoordiger, met de daarin uitgedrukte geldsom betaalbaar, blijkbaar bestemd om als betaalmiddel om te loopen."

Ook met dit amendement kan de **Minister** zich niet vereenigen, daar het hem nog altijd beter voorkomt geen definitie te geven.

Het eerste amendement van den heer van Bosse wordt hierop in stemming gebragt en *aangenomen* met 31 tegen 30 stemmen.

Voor de heeren: van Eck, Hoffman, Begram, de Poorter, van Mulken, van Goltstein, van Nispen Godefroi, Meylink, Bots, Kien, van Heide Reinestein Wijbenga, Hoekwater, Cool, van Bosse, van Foreest van der Poel, Heemstra, F. Heemskerk Az., Taets van Amerongen, Wintgens, Nolthenius, Lijcklama à Nijeholt, de Raadt, Poortman, van der Veen, Dirks, de Bieberstein, Kerstens en van Asch van Wijk.

Tegen de heeren: Jespers, van Voorthuysen, Zijlker, Guljé, Luyben, Kappeyne van de Coppello, van Diggelen, Storm van 's Gravesande, Cornelis, van Lynden, van Heukelom, Mijer, van Lidth de Jeude, Heemskerk Bz., van Beyma, Viruly, Geertsema, Hoynck van Papendrecht, de Meester, van Kerkwijk, Beens, Blussé, Gevers Deynoot, Blom, Dumbar, de Brauw, Idserda, Dullert, Hugenholtz en de Voorzitter.

Het sub-amendement van den heer Heemskerk, op het tweede amendement van den heer van Bosse, wordt *verworpen* met 44 tegen 17 stemmen.

Het tweede amendement van den heer van Bosse wordt mede *verworpen* met 33 tegen 28 stemmen.

Daarna wordt het artikel zelf in stemming gebragt en *aangenomen* met 45 tegen 16 stemmen.

Tegen de heeren: Geertsema, Hoynck van Papendrecht, de Meester, Heemskerk Az., van Reeuwijk, Blussé, Blom, de Brauw, Hugenholtz, van Eck, van Voorthuysen, van Goltstein, Kappeyne, v. Heukelom, van Beyma en Viruly.

Hierop is in beraadslaging gebragt het nieuw art. 2 door den heer **van Bosse** voorgesteld, aldus luidende: „Het uitgeven of in omloop brengen van bankbiljetten, in strijd met de wet, wordt gestraft met eene geldboete, gelijk staande met het bedrag van het uitgegeven of in omloop gebragte papier."

De **Minister** laat de beslissing over dit artikel aan de Kamer over.

Nadat nog eenige leden over dit artikel het woord hebben gevoerd, wordt de voortzetting der beraadslagingen bepaald op morgen ochtend ten 11 ure, tot welken tijd de vergadering is gescheiden.

Zitting van Donderdag 19 November.

Aan de orde is de voortzetting der beraadslagingen over het ontwerp, houdende **Voorzieningen omtrent de Nederlandsche Bank,** en wel over het door den heer van Bosse voorgesteld nieuw art. 2, luidende: „Het uitgeven of in omloop brengen van bankbiljetten in strijd met de wet, wordt gestraft

De HOOFDCOMMISSIE
tot OPRIGTING van een
NATIONAAL GEDENKTEEKEN
VOOR
NOVEMBER 1813, ENZ.,

Vereerd en gestreeld met het openbaar getuigenis van Zr. Ms. tevredenheid en dank, aan het einde der plegtigheid van 17 dezer, in het Willemspark, ten aanhoore der breede schare van Feestgenooten, in de warmste bewoordingen van 's Konings lippen gevloeid.

Haast zich het regtmatig deel dier hooge voldoening langs dezen weg over te brengen aan allen, die de Hoofdcommissie tot het wèl gelukken harer taak met hunne krachten hebben ter zijde gestaan, en aan wier eendragtig zamenstreven, onder den zigtbaren zegen des Allerhoogsten, eene uitkomst verschuldigd is, die de verwachting verre heeft overtroffen.

's Gravenhage 19 November 1863.

De Hoofdcommissie voornoemd.
FREDERIK, Prins der Nederlanden,
Voorzitter.
D'ENGELBRONNER,
Lid en Secretaris.

Het Metalen Kruis.

Heeren LEDEN der **beide Vereenigingen** worden verzocht zich **MINSTENS EEN HALF UUR** vóór den aanvang der Voorstelling in den Stads Schouwburg, op HEDEN, in de Koffijkamer te vereenigen, ter bekoming hunner **Entrée-Billetten.**

Rotterdam 20 November 1863.

Heeren LEDEN der **Societeit HET CASINO,** die nog
CANDIDATEN
wenschen op te geven, gelieven daarvan opgave te doen, uiterlijk voor Maandag den 23 November 1863.
CASTANIEN, *Secretaris.*

STOOMBOOTVAART
TUSSCHEN
ROTTERDAM en HULL.
Voor Passagiers en Goederen.

De Rader-Stoomboot **SEA GULL,** Kapitein J. LEETHAM, vertrekt van ROTTERDAM naar HULL **aanstaanden Zaturdag,** ***des avonds.***

Adres bij *J. B. CROL & Co.*

STOOMBOOTVAART
OP
SCHOTLAND,
voor PASSAGIERS en GOEDEREN.
Naar LEITH,

het Stoomschip **VOLUNTEER,** Kapitein JOHN CAIRNS, vertrekt **Zaturdag 21 November,** des morgens vroeg.

Adres bij G. LEVINGSTON & ZOON en J. A. HOUWENS, Agenten te Rotterdam, en bij DONALD R. MACGREGOR, Agent te Leith.

Contagieuse ZIEKTEN.
BEDERF VAN HET BLOED,
HUIDUITSLAG.
Spoedige genezing en in het geheim
van **primitieve** of **constitutionnele ziekten** der beide seksen, door de
BISCUITS DÉPURATIFS,
VAN
Dr. OLLIVIER te Parijs.

In dit aangenaam en gemakkelijk geneesmiddel zijn de actieve beginselen chemisch verbonden met de voedende bestanddeelen, wat hunne vertering gemakkelijk maakt en oorzaak is dat zij doordringen tot in alle organische vezelen, waar zij den wortel van het kwaad wegnemen, waaruit radicale genezing voortvloeit. Dit belangrijk resultaat, dat uitsluitend de zoogenaamd alimentaire methode van Dr. Ollivier kenmerkt, zou door geen ander geneesmiddel onder de gewone pharmaceutische vormen verkregen kunnen worden.

Nadat vier aren lang openbare proefnemingen genomen en met den besten uitslag bekroond waren, zijn de **Biscuits Ollivier** *goedgekeurd door de Académie impériale de Médecine, geautoriseerd door de Regering*, en is bovendien eene belooning van 24,000 francs toegekend aan Dr. Ollivier. — De Biscuits worden met goed gevolg aangewend tegen alle ziekten welke voortspruiten uit bederf van het bloed of uit scherpte der vochten. — Vooral genezen zij zeer spoedig de geheime ziekten, den huiduitslag, de scrofuleuse ziekten, van welken ernstigen aard, van welken vorm of hoe verouderd ook, herhaalde accidenten aan mond, neus, oogen en ooren, rheumatieke pijnen, jeukingen, roode vlekken in het aangezigt enz. — Te ***Parijs*** *rue Nicolas Flamel*, n.º 3. Consulten gratis met gefrankeerde brieven.

Hoofddepôt voor Nederland:
bij H. H. ULOTH, Apotheker, Zeedijk, te *Amsterdam.*

Dépôts bij de Apothekers VAN SANTEN KOLFF, te Rotterdam; CLOOS, in 't Hang, te Rotterdam; VAN RENESSE, te 's Gravenhage; VAN DE KAMER, te Middelburg; GROOTENDORST, te Utrecht, en STRAATMAN, te 's Hertogenbosch.

Openbare Verkooping
te SCHIEDAM,
op MORGEN 21 November 1863, des namiddags ten één ure, binnen de Koopmansbeurs aldaar, van:
Ca. 58 Lasten ROGGE,
door Zeewater beschadigd, van PETERSBURG aangebragt met het Schip *Margaretha*, Kapitein *F. C. Friedrichs;* liggende thans in Ligters.

Nadere onderrigtingen bij de Heeren JOHs. DE KUYPER & ZOON te Rotterdam en de Makelaars RIJNBENDE & DEN DRAAK te Schiedam.

MARINE.
Openbare Verkooping,
op 's Rijks Werf te Hellevoetsluis, op Woensdag den 25sten November 1863, des voormiddags ten tien ure, van eenige voor de dienst onbruikbaar bevonden Voorwerpen, als:

Eenige **Ligte VAARTUIGEN, Eiken** en **ander BRANDHOUT, MOT, SPAANDERS,** diverse **UITRUSTING, ARTILLERIE, KOMMALIE** en **Meubelaire Goederen;** al hetwelk op den 24 November aanstaande, van des morgens 9—12 en des namiddags van 2—4 ure, op voornoemde Werf ter bezigtiging zal zijn, terwijl de Conditien van Verkoop van af heden ter inzage van Gegadigden zullen liggen ter Secretarie van gemelde Werf.

Hellevoetsluis 10 November 1863.

De Kapitein ter Zee, Directeur
en Kommandant der Marine,
P. A. MATTHIJSEN.

TABAK.

Op Woensdag 2 December 1863, des voormiddags ten 10 ure, zullen in de Bovenzaal van de Societeit **Harmonie,** te Rotterdam, publiek worden Geveild:
1037 ceroenen Yara TABAK,
DIRECTE AANVOER.

TABAK.

Dadelijk na afloop der Veiling van **1037** Ceroenen **Yara Tabak,** zullen in hetzelfde Lokaal nog worden Geveild:
5433 pakken Java TABAK,
waarvan 1946 Pakken Hoofdmerk Cuba,
2972 „ „ G P,
425 „ „ Goebok
en 90 „ „ Gombal,
DIRECTE AANVOER.

TABAK.

Onmiddellijk na afloop der Veiling van **5433** Pakken **Java Tabak,** zullen in hetelfde Lokaal nog worden Geveild:
111 pakken Java TABAK,
waarvan 74 Pakken Hoofdmerk G P
en 37 „ „ Kalisat,
DIRECTE AANVOER.

TABAK.

Terstond na afloop der Veiling van **111** Pakken **Java Tabak,** zullen in hetzelfde Lokaal nog worden Geveild:
263 pakken Java TABAK,
waarvan 131 Pakken Hoofdmerk Wonosari,
91 „ „ T
en 41 „ „ M,
DIRECTE AANVOER.

TABAK.

Na afloop der Veiling van **263** Pakken **Java Tabak,** zullen door de Makelaars J. A. DE GROOT en J. M. LAURILLARD, in hetzelfde Lokaal nog worden Geveild:
172 pakken Java TABAK,
waarvan 157 Pakken Hoofdmerk M
en 15 „ „ B,
DIRECTE AANVOER.

TABAK.

Direct na afloop der Veiling van **172** Pakken **Java Tabak,** zullen in hetzelfde Lokaal nog worden Geveild:
167 pakken Java TABAK,
Hoofdmerk S A,
DIRECTE AANVOER.

EN VENTE

Chez **Decq,** 9, rue de la Madeleine, et chez **Haenen,** 8, rue des Paroissiens, à Bruxelles; chez **Muquardt,** à Bruxelles, à Gand et à Leipzig, et chez les principaux libraires:
DE LA LETTRE DE GAGE,
in-12. Prix 0.50.

Sommaire: Introduction. — Chapitre I. Définition et nature de la lettre de gage. — Chapitre II. Avantages et garanties qu'offre la lettre de gage. — I. Sûreté du placement. — A. Énumération des garanties. — B. Comparaison des lettres de gage avec les autres modes d'emploi de la fortune privée. — II. Revenu des lettres de gage, comparé: A. Revenu de la terre. — B. Rentes hypothécaires. — C. Intérêts des fonds publics. — III. Perception facile et régulière des intérêts. — IV. Facilités de négociation et de réalisation. — V. Certitude de remboursement au pair à l'échéance. — Chapitre III. Du public auquel s'adressent les lettres de gage. — Chapitre IV. Du cours des lettres de gage depuis un siècle. — Chapitre V. Des sociétés d'assurance hypothécaire. — Chapitre VI. Des lettres de gage comme valeurs internationales.

BELANGRIJKE VERKOOPING
VAN
PRACHT- EN PLAATWERKEN EN ZELDZAME BOEKEN,
DOOR
J. VAN BAALEN & ZONEN,
te *Rotterdam.*

Op **Maandag 30 November 1863 en volgende dagen,** zal door de Boekhandelaren ***J. VAN BAALEN & ZONEN,*** te Rotterdam, ten overstaan der Notarissen J. VAN VOLLENHOVEN *Jr.*, A. A. REEPMAKER en E. W. VAN LAARS, in het Locaal der Publieke Verkoopingen, op de Gelderschekade, Verkocht worden:

Eene uitmuntende en uitgebreide Verzameling **Belangrijke** en **Zeldzame BOEKEN,** in onderscheidene Talen en Vakken van Wetenschap, waaronder vele Oude Werken van de 15e en 16e eeuwen, en vele der voornaamste **Pittoresque Reizen, Plaat-** en **Prachtwerken.** Onder de Godgeleerden munten uit: Eene VERTALING van den BIJBEL, Handschrift van **1360;** verschillende BIJBELS van de 16e eeuw; de PRACHTBIJBEL bij *VAN GOOR;* de 4 EVANGELISTEN, Handschrift op Pergament van **1472;** een fraai Exemplaar der Werken van **ERASMUS;** eene Verzameling BIJBELSCHE PRENTBOEKEN; eenige
Getijde Boeken op Pergament, waaronder met Prachtige
MINIATUREN,
in Goud en Kleuren enz. Onder de geschiedenis munten uit: Een buitengewoon Exemplaar van de FASCICULUS van **ROLEVINK WERNER** van **1476;** het liber Chronicarum van **1483;** Le couronnement de CLAUDE DE FRANCE, Handschrift op Pergament van **1517;** TABLEAUX DE LA REVOLUTION FRANÇAISE, 3 vol. in folio; LE SACRE DE NAPOLEON; een ATLAS of VERZAMELING van PLATEN en PORTRETTEN van de **Vaderlandsche Geschiedenis,** in 21 Deelen folio; vele HOOGSTZELDZAME PAMPHLETTEN voor idem; een Vorstelijk Exemplaar van **PERRAULT,** HOMMES ILLUSTRES DE LA FRANCE; de Werken van **BUTKENS** en **SANDERUS;** een Exemplaar van LE THOISON D'OR van **1530,** uit de Bibl. van den Hertog van Aumale; COSTUMES HISTORIQUES du 12e au 15e siècles; vele belangrijke Werken over NUMISMATIEK, enz., enz. Onder de Reizen: een belangrijk Exemplaar der STEDEBOEKEN van **BLAAUW,** met INGEVOEGDE PLATEN; **BRAUN,** CIVITATES ORBIS, 6 vol. in folio; **FREYCINET; RUGENDAS; LA BORDE,** L'ARABIE; **ROBERTS,** HOLY LAND EN EGYPTE, in 4.º folio banden; **MELLING,** CONSTANTINOPLE, avant la lettre; **GAIMARD,** L'ISLANDE; **OSTERVALD,** SICILIE; **STACKELBERG,** LE CAUCASE; **LA BORDE,** L'ESPAGNE, 4 vol.; L'ESPAGNE ARTISTIQUE, 3 vol.; THE CLANS of SCOTLAND, enz. enz. Onder de natuurlijke historie: de beroemde vogelwerken van **GOULD** en **VAILLANT;** het zeldzaam werk van Mevr. **KNIP** over de DUIVEN; **NOZEMAN** en **SEPP,** enz., **KOPS** en **SEPP,** FLORA BATAVA, 11 dn.; **KNORR,** HOORNS en SCHELPEN, enz. Onder de plaat- en prachtwerken munten uit: De GALERIJEN van FLORENCE in 4 vol.; die van FLORENCE en het PALEIS PITTI, in 2 vol.; De heerlijke GRAVURES van **TOSCHI,** naar **CORREGGIO** in PARMA; De GALLERIJ van DRESDEN, grav. 2 v. en die van **HANFSTAENGEL,** eenig exemplaar VOOR DE LETTER, in 3 vol.; De DULWICH GALLERIJ, als miniatuur gekleurd; het MUSÉE FRANÇAIS et ROYAL, in 6 vol., vorstelijk exemplaar; De GALERIE DE VERSAILLES, in 11 vol.; les LOGES de RAPHAEL, par **MEULEMEESTER; HOGARTH;** een uniek exemplaar van het ORIGINEELE WERK van **PLOOS VAN AMSTEL;** LE MOYEN AGE et RENAISSANCE, 5 vol.; een uniek exemplaar van
BRYAN'S PAINTERS,
met ruim 500 van de fraaiste en zeldzaamste PORTRETTEN,
en vele anderen. Onder de Dichters: vele zeer zeldzame van de 16de eeuw; de prachtuitgave van **GOETHE'S** FAUST, van **SCHILLER,** van **MILTON,** van DANTE door **DORÉ,** en anderen; vele zeldzame Hollandsche LIEDER BOEKJES; de werken van **CATS,** in 4º; VAN VONDEL, door **V. LENNEP** enz. Onder de mengelwerken eindelijk munten uit: vele zeldzame werken van het laatst der 15de eeuw, waarbij hoogst zeldzame **ALDIJNEN,** een prachtig exemplaar der HYPNEROTOMACHIA POLYPHILI en een ex. van **GELLIUS,** met eigenhandige aanteek. van **ERASMUS;** eene prachtuitgave van **ROUSSEAU,** 18 deelen in 4º; eene menigte geïllustreerde werken in prachtbanden, enz. enz.
ALLES UITMAKENDE HET 3DE GEDEELTE EENER AANZIENLIJKE BIBLIOTHEEK,
en verder eenige
Buitengewoon Fraaije Mahonichouten BOEKENKASTEN,
waaronder die men eenig zou kunnen noemen.

De **Catalogus** is verzonden en voor **50** Cents te bekomen bij de Boekhandelaren J. VAN BAALEN en ZONEN; te *Amsterdam* bij FREDERIK MULLER; te *'s Hage* bij M. NIJHOFF; te *Utrecht* bij KEMINK en ZOON, enz. enz.

Er zullen geene publieke kijkdagen zijn; Heeren Liefhebbers worden uitgenoodigd, zich van 23—28 *November* voor het bezigtigen bij de Boekhandelaren J. VAN BAALEN & ZONEN aan te melden.

Mr. *A. VAN WEEL,* Notaris te Oud-Beijerland, als daartoe gelast, is van voornemen op Dingsdag den 24 November 1863, des voormiddags ten 9 ure, op de Bouwwoning **Hoogerwerf,** te Oud-Beijerland, in het openbaar op Dag van Betaling, te Verkoopen:
60 stuks ESSCHENBOOMEN,
staande bij genoemde Woning, gemiddeld over 't kruis dik 42 Ned. Duimen, met 18 Voeten Stam, bij uitstek geschikt tot **Werkhout.**

Nadere informatien zijn te bekomen ten Kantore van genoemden Notaris.

Nieuwe Uitgave.
ZELFBEWARING

een **geneeskundig Volkshandboek,** over de genezing der Zenuwenverslapping van het Ligchaam, als een gevolg van geheime gewoonten of buitensporigheden, die de verrigtingen, waartoe de manbaarheid den mensch in staat stelt, vóór den tijd uitputten, alle hoop op nakomelingschap vernietigen en het huwelijksgeluk in gevaar brengen, door de vervulling te beletten van de verbintenissen, die een der voornaamste grondslagen van het leven zijn; — door Dr. LA'MERT, N.º 37, Bedford Square te Londen, Lid van het Heelkundig Genootschap in Engeland, enz. Hij is dagelijks ten zijnen huize te consulteren. Wie niet bij hem kunnen komen worden met goed gevolg door middel van briefwisseling behandeld, en de Geneesmiddelen worden in het geheim en op veilige wijze naar alle deelen der wereld verzonden.

De ZELFBEWARING (*La Préservation Personelle*) versierd met zeer veel afbeeldingen en voorbeelden, verkrijgbaar bij de Boekhandelaars H. T. HENDRIKSEN, Hoogstraat, *Rotterdam;* H. A. MEIJER, N.Z. Voorburgwal, over de Molsteeg, te *Amsterdam.* De Nederlandsche vertaling voor 70 Cents, en *franco* per post 85 Cents; de Fransche uitgave voor 50 Cents, *franco* per post 60 Cents. Op *franco* aanvrage wordt het Werkje door het geheele Rijk verzonden.

NB. Men gelieve opmerkzaam te zijn, dat de éénige uitgave van dit Werkje, onder toezigt en met toestemming van den Schrijver Doctor SAMUEL LA'MERT gedrukt, die is, verschenen bij H. A. MEIJER.

SCHOUWBURG.
VRIJDAG 20 NOVEMBER 1863:
Buitengewone Feestvoorstelling.
Vaderland en Oranje!

Historische Dramatische Schets, ter Viering van het Halve Eeuwfeest van Neêrlands Onafhankelijkheid sedert November 1813, door F. H. GREB en W. N. PEYPERS, versierd met geheel nieuwe Decoratiën, vervaardigd door en onder opzigt van J. EDUARD DE VRIES en den Heer J. D. G. GROOTVELD, élève van eerstgenoemde, geregeld door den Regisseur J. W. HAMECHER. Muziek van L. W. LUERS.

COUPONS GANGBAAR.

Voorafgegaan door: **DE NEEF,** Blijspel in 3 Bedrijven, naar het Hoogduitsch.

Aanvang ten 7½ ure.

7de Voorstelling van het Vrijdag-Abonnement. Bijwoning van Heeren Leden der Vereenigingen „Het Metalen Kruis" als er en Coupons gangbaar.

Na de Pausering en voor den aanvang der Historische Dramatische Schets: **Welkomstgroet aan de Leden van het Metalen Kruis.**

ORANJE BOVEN!!

Coupletten van W. N. PEYPERS, voor te dragen door den Heer J. H. ALBREGT.

ZATURDAG 21 NOVEMBER 1863:
Die Entführung aus dem Serail,
Oper in 3 Acten, Musik von MOZART.
Hierauf: **EGMONT,** von GÖTHE, Musik von BEETHOVEN. *Aanvang ten 7½ ure.*

THEATRE FRASCATI.
LES BOUFFES ROTTERDAMMOIS.
HEDEN VRIJDAG 20 NOVEMBER:

2de Debut van Mlle. ***Berthe,*** Chanteuse Comique du Théâtre de Paris. AU CAFÉ CONCERT Chansonnette par Mlle. BERTHE; eene laatste Voorstelling van OP WATER EN BROOD, Vaudeville in 1 Acte; GROOT QUODLIBET, door Hr. KRÄLT, Fransche en Duitsche OPERETTES, DUETTEN, ROMANCES, CHANSONNETTES en SCÈNES COMIQUES in Costuum.

Entrée vrij. **Aanvang 8 ure.**
WM. KOSTER, *Directeur.*

VERTREK der SPOORTREINEN.
Hollandsche Spoorweg.

Van Rott. naar Amst.: 7.25, 10.25, 1.55, 3.30, 7.40.
„ „ alleen naar 's Hage: 5.45 's morg., 10.2 's avonds.
„ „ naar Schiedam op de werkdagen: 12 's middags.
„ Amst. naar Rott.: 8.35, 11.20, 2.50, 4.30, 7.30.
„ 's Hage „ „ 8.33, 10.35, 1.25, 4.25, 6.40, 7.50, 9.40.
Aank. te Rott.: 9.15, 11.20, 2.10, 5.5, 7.25, 8.35, 10.25.

Vertrek van ***Rijn-Spoorweg.***
Rotterd.: 6.55, 9.50, 12.25, 2.10 (werkd.), 5.55, 9.15.
Amst.: 7.25, 10.25, 12.30, 4.30 (werkd.), 6.35, 9,10.
Arnh. n. Utr.: 6.30, 9.37, 11.55, 1.— (werkd.), 5.55, 7.
Utr. n. Rott.: 6.10, 8.40, 11.40, 1.15, 5.35, (werkd.), 8.
Gouda n. Rott.: 7.30, 9.20, 12.44, 1.53, 6.27 (werkd.), 9.
Aank. te Rott.: 8.15, 9.55, 1.15, 2.15, 7.05 (werkd.),

Centraal-Spoorweg.
Van Utrecht n. Hattem 8.55, 1.45, 8.05.
Van Hattem n. Utrecht 5.10, 10.05, 4.25.

Staatsspoorwegen.
Van Tilburg naar Breda 8.30, 11.4, 4.30.
„ Breda naar Tilburg 10.15, 3.—, 8.55.
„ Leeuwarden n. Harlingen 6.30, 12.—, 4.—
„ Harlingen n. Leeuwarden 8.15, 2.30, 5.15.

Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.
Van Antwerpen naar Rotterdam en Breda: 7.50 's morgens, 12.20 's middags en 5.50 's namiddags (de laatste alleen tot Moerdijk en Breda).
„ Rotterdam naar Antwerpen en Breda: 10.30 's morgens, 3.10 's namiddags.
„ Breda naar Antwerpen en Rotterdam: 6.45 's morgens, 12.40 's middags en 5.35 's namiddags.

Gedrukt en uitgegeven bij
C. en C. A. van Reyn,
te Rotterdam.

met eene geldboete, gelijkstaande met het bedrag van het uitgegeven of in omloop gebragte papier." — De heer **van Bosse** wederlegt de bezwaren, gisteren door den heer van Heukelom daar tegen ingebragt, doch wijzigt zijne redactie in zoo verre dat het denkbeeld uitgesloten blijft alsof een particulier die een vreemd bankbiljet uitgeeft, strafbaar zou kunnen zijn. Dat was de bedoeling niet. Hij wil alleen strafbaar stellen het uitgeven met doel en oogmerk van bankpapier, in strijd met de wet. Daarom stelde hij nu deze redactie voor: „De bestuurders van circulatiebanken, de agenten of vertegenwoordigers van buitenlandsche circulatiebanken, die in strijd met art. 1 der wet handelen, worden gestraft met eene geldboete, gelijkstaande met het bedrag van het uitgegeven of in omloop gebragte papier."

Er ontstaat nu eene langdurige woordenwisseling over het verbod zelf, zijne al of niet doelmatigheid, den aard der straf en de redactie van het amendement zelf. De heeren van Heukelom, de Brauw, Dumbar, Beyma en de Minister van Finantien achten de bepaling ten eenenmale overbodig, en sommigen hunner zelfs schadelijk. Het publiek zal geen bankpapier aannemen van niet erkende circulatiebanken. Bovendien, was het gisteren moeijelijk eene definitie te geven van een bankbiljet, niet minder bedenkelijk komt het voor eene strafbepaling vast te stellen, zonder dat men het voldoende eens is wat gestraft, wie gestraft moet worden, en in welke verhouding de straf tot de overtreding staat. Juist daarover zijn de leden het onderling oneens; terwijl de Minister van Finantien zich nog beroept op de ondervinding van 50 jaren, die leert dat men deze zaak gerust aan het gezond verstand der Natie kan overlaten. Het publiek zal dat papier niet aannemen; het kan dus niet in circulatie komen. Ook tegen de redactie, gelijk die luidt, hadden de heeren Dullert en van Heukelom bezwaar. Aan den anderen kant blijft de voorsteller zijn amendement aanbevelen. Men moet elk mogelijk misbruik trachten te voorkomen. Men moet weten aan welke gevaren men zich blootstelt door bankpapier uit te geven van wege niet erkende inrigtingen. Dat feit op zich zelf moet strafbaar zijn. De bestrijders gaan uit van de leer dat ieder wordt geacht de wet te kennen. maar is dit zóó, en mag men in zaken van crediet en muntcirculatien, — want het papier vertegenwoordigt munt, — de zaak overlaten aan de wetkennis of het gezond oordeel van het groote publiek? Ook de heer Cool verklaarde zich voor eene dergelijke bepaling, maar drong op verduidelijking van redactie aan. Eindelijk heeft de heer Poortman voorgesteld om, aangezien deze bepaling geheel op zichzelve staat, de beslissing uit te stellen tot na de afhandeling der gansche wet. Dan heeft men ruimschoots gelegenheid om het vraagstuk nog van alle zijden te bezien. De Kamer heeft zich daarmede vereenigd, zoodat het amendement van den heer van Bosse tot een nieuw artikel 2 voorloopig wordt aangehouden.

De beraadslagingen worden thans geopend over art. 2 van het ontwerp, aldus luidende: „De Nederlandsche Bank blijft na het eindigen van het bestaand octrooi, onder de navolgende bepalingen en voor een tijdperk van vijf en twintig jaren, geregtigd om als circulatie-bank werkzaam te zijn."

Op dit artikel zijn door den heer Viruly Verbrugge twee amendementen voorgesteld, strekkende 1°, om het tijdperk van 25 jaren te stellen op 10 jaren, en 2°, om aan art. 2 het volgend nieuwe lid toe te voegen: „Deze wet wordt vóór 31 maart 1873 aan eene algemeene herziening onderworpen." — Beide amendem. worden door den voorsteller toegelicht; het eerste: omdat hij het gevaarlijk acht zich voor zulk een langen tijd als een kwart eeuw te verbinden; het tweede, — waarbij de termijn van herziening een jaar vroeger is gesteld dan het eindigen van den termijn van 10 jaren, — om den wetgever in staat te stellen deze zaak niet weder zoo laat in den tijd te onderzoeken, als nu met deze wet het geval is. — Eene langdurige woordenwisseling heeft over deze amendementen plaats. Van de zijde der bestuurders wordt aangevoerd dat de Bank zeer zeker niet zou overgaan tot het vestigen van kostbare agentschappen, wanneer de termijn van haar bestaan slechts op tien jaren wierd bepaald. Men meende dat de strekking der amendementen was om terug te komen op hetgeen gisteren reeds was beslist. De aanneming er van zou toch geen anderen zin hebben dan deze: de voorloopige toestand zal tien jaren duren, en na afloop daarvan zal er eene wet worden gemaakt waarin regelen zullen worden gesteld, krachtens welke iedere circulatie-bank zal worden toegelaten. Bovendien was ook de inkorting van den termijn van 25 jaren niet noodig, daar de wetgever ieder oogenblik vrij is op de bepalingen dezer wet terug te komen. Men zou ook in strijd zijn met de belangen van het publiek, want de Bank zou, door dien korten termijn, in hare operatien worden beperkt. Het tweede amendement is zelfs in het stelsel van den voorsteller onaannemelijk, omdat dan zeker gedurende 10 jaren het status quo zou worden behouden. Deze argumenten, aangevoerd door de heeren **Cool, Dullert, van Bosse** en **Dirks**, werden gedeeld door den **Minister van Finantien**, die van oordeel was dat het de bedoeling van den voorsteller was om na 10 jaren het bestaan der Nederlandsche Bank te doen ophouden. Hij acht het ook niet wenschelijk het octrooi voor slechts 10 jaren te verleenen, want eene volledige organisatie zou daardoor worden tegengewerkt. Bovendien is die beperking van den termijn niet noodig. Er bestaat volstrekt geen band. De wetgever kan ieder oogenblik art. 1 herzien, wanneer de behoefte aan meerdere circulatie-banken zich doet gevoelen. Hij ontkent dat de wet een monopolie vestigt. Art. 1 zegt dat, telkens als het noodig is, de oprigting eener circulatiebank bij de wet kan worden toegestaan, en nu wordt dit beginsel het eerst toegepast op de Nederlandsche Bank. Bij herhaling wijst hij er op dat, wanneer er bepalingen zijn die herziening vorderen, men geen 25 jaren behoeft te wachten om daartoe over te gaan.

Deze argumenten van de bestrijders der amendementen worden beantwoord door de heeren **Idserda, de Brauw, van der Linden, Hugenholtz** en den voorsteller, den heer **Viruly Verbrugge.** Zij beweren dat, wordt het artikel der Regering aangenomen, men dan steeds aan dien termijn van 25 jaren zal zijn gebonden, ook al blijkt de behoefte aan de oprigting van meerdere banken. Men noemt de amendementen een terugkomst op het beginsel, gisteren aangenomen. Maar indien men voorstelde den termijn in plaats van 25 op 30 jaren te bepalen, zou dat dan ook een terugkomen op dat beginsel worden genoemd? Bovendien, wat is er gisteren opgebouwd? Alleen art. 1, doch daarin wordt noch van de Nederl. Bank noch van den duur van haar octrooi gesproken. Wat is dus in deze amendementen strijdig met art. 1? De poging der tegenstanders van de amendementen is juist, om door de Kamer reeds iets als aangenomen te doen beschouwen, wat nog niet beslist is. Over den duur der Bank is nog niets gesproken; de Kamer is daarin dus volkomen vrij. En dat de Bank, wanneer haar octrooi slechts tien jaren zou duren, geene agentschappen zou oprigten, — zij mag dit niet nalaten, want art. 5 verpligt haar daartoe. En het is juist in het publiek belang dat de termijn kort worde gesteld. De Bank zal dan al hare krachten inspannen om eene tweede bank niet noodzakelijk te maken. De heer *Viruly* noemt het verwijt, dat hij wil afbreken wat reeds is vastgesteld, onbillijk; reeds bij de algemeene beschouwingen heeft hij medegedeeld dat hij deze amendementen zou voorstellen. Maar het is hier geen afbreken, het is alleen om de gelegenheid te geven deze wet binnen een niet al te lang tijdsverloop te herzien. Men zegt dat, zoo de amendementen worden aangenomen, art. 1 tien jaren lang zal blijven een doode letter, maar dan zal ook, wanneer het artikel der Regering wordt aangenomen, dat artikel 25 jaren lang een doode letter zijn. Het is ook in het belang der Bank dat er over 10 jaren eene herziening plaats hebbe, want de bepalingen nopens hare operatien kunnen ook verandering noodig hebben. Spreker noemt den tegenstand een bewijs van zwakheid van vrees voor de discussien, die na 10 jaren weder over deze zaak zouden worden gevoerd. Hij werpt ook verre van zich de beschuldiging alsof het zijne bedoeling was de Nederlandsche Bank na tien jaren te doen ophouden te bestaan.

In stemming gebragt, worden de amendementen van den heer Viruly *verworpen:* het eerste met 37 tegen 23, het tweede met 37 tegen 22 stemmen.

Voor hebben gestemd de heeren: de Brauw, van Goltstein, Kappeyne, Heemskerk Az., Zijlker, Gevers Deynoot, Geertsema, van Heukelom, Viruly, Hoynck van Papendrecht, de Raadt, van der Linden, de Meester, Beyma, Hugenholtz, Westerhoff, van Reeuwijk, Idserda, de Poorter, Blussé, Blom, van Eck en van Voorthuysen.

Art. 2 wordt hierop zonder stemming *goedgekeurd.*

Art. 3, bepalende dat de Nederlandsche Bank is eene naamlooze vennootschap, en art. 4, dat de inhoud dezer wet zal ten grondslag liggen aan de acte van vennootschap, worden zonder discussie *aangenomen.*

Art. 5 (plaats van vestiging der Bank, bijbanken, agentschappen enz.), waarop een amendement van den heer van Bosse is voorgesteld, wordt, wegens het verband met art. 10, uitgesteld tot na de beslissing over het artikel.

Art. 6 (maatschappelijk kapitaal ad 16 millioen) *aangenomen.*

Art. 7 (de operatien der Bank) *aangenomen.*

Art. 8 (verboden operatiën) *aangenomen.*

Art. 9 (belegging van het reservefonds casu quo). — De heer **Heemskerk Azn.** stelt voor om in plaats van belegging in pandbrieven van goedgekeurde hypotheek-maatschappijen, te lezen: in pandbrieven door hypotheken op goederen in Nederland beleend. Spreker wil dus uitsluiting van pandbrieven op goederen buiten 's Lands, welke belegging in den regel minder veilig en moeijelijker te realiseren is. — De **Minister van Finantien** en de heer **van Heukelom** achten deze beperking onnoodig en te zeer blijk dragende van inmenging. De Bank moet zelve weten waarin zij haar eventueel op te rigten reservefonds wil beleggen. Zij zal wel de zekerste wijze kiezen. — Het amendement wordt *verworpen* met 36 tegen 23 stemmen, en het artikel onveranderd *aangenomen.*

Art. 10 (kostelooze waarneming van de functien van agent van 's Rijks schatkist). Hierop is door den heer **van Bosse** een amendement voorgesteld, bepalende dat de Bank ook kan worden belast met de evenzeer kostelooze waarneming van de dienst van 's Rijks schatkist in het geheele Koningrijk. Reeds bij de algemeene discussie heeft hij de strekking van deze wijziging uiteengezet, welke is om den Staat meerdere voordeelen uit het vernieuwd octrooi te verschaffen en om tevens het beheer van 's Rijks schatkist te vereenvoudigen. Volgens de wet zal er in elke provincie ten minste een agentschap zijn. Waarom kan dit niet tevens agent van den Rijks kassier zijn? De heeren **de Meester** en **van Voorthuyzen** ondersteunen het amendement.

Nu eenmaal het monopolie verleend is, is het billijk dat de Staat in het belang zijner eigene geldelijke administratie daarvan faciliteit genieten. Bovendien is het eene vermindering der begrooting; de positie van de aandeelhouders is waarlijk, nu het octrooi weder voor 25 jaren is verlengd, zeer goed, en zij gaan eene schoone toekomst te gemoet. — De **Minister** is tegen het amendement, als onbillijk tegenover de Bank, aan welke, zoo het octrooi een monopolie zou zijn (des neen) het niet verleend is om haar te favoriseren, maar met het oog op 't algemeen belang. Overigens had de heer van Voorthuyzen in zijne opsomming van de voordeelige jaren, de nadeelige echter weggelaten. In de tweede plaats heeft de Minister administratieve bezwaren, en zou ook de Staat meer vastgehecht worden aan de Bank, dat toch zij, die voor de voorbereiding tot vrijheid zijn, niet kunnen verlangen. Eindelijk komt de zaak neder op eene quaestie van cijfers, en dan had hij liever gezien dat er ronduit ware voorgesteld eene retributie van de Bank van *f* 100,000, zijnde het bedrag uitgetrokken voor de betaalmeesters. — De heer **van Bosse** beperkt daarop zijn amendement tot de volgende bepaling: „Zij kan door Ons worden belast met de evenzeer kostelooze waarneming van de functien van Rijkskassier te Rotterdam en in alle plaatsen waar zij agentschappen vestigt." En hij stelt tevens voor een nieuw vierde lid bij het artikel te voegen, luidende: „De wet bepaalt óf en op welke voorwaarde zij met de geheele dienst van 's Rijks

Weerkundige Waarnemingen op 19 November 1863. — 8 uur v. m.

NAMEN der PLAATSEN.	BAROMETER te Maastricht en verschil.	WIND. rigting.	WIND. kracht.	TEMPERATUUR.	TOESTAND DER Lucht.	TOESTAND DER Zee.
	Millim.			*Celsius.*		
Hartlepool	+ 7. 3	W.	—	+ 7. 8	schoon.	slecht water.
Groningen	+ 0. 8	Z.	0	+ 4. 4	—	—
Helder	+ 0. 1	Z.	2	+ 3. 2	—	—
Yarmouth	—	Z.W.	—	—	bewolkt.	—
Vlissingen	— 1. 4	Z.	8	+ 6. 6	—	—
Maastricht	766. 1	Z.	2	+ 1. 6	—	—
Portsmouth	+ 1. 8	Z.W.	—	+ 11. 1	mistig.	slecht water.
Plymouth	— 1. 0	Z.t.O.	gewone bries	+ 11. 7	bewolkt.	„
Havre	— 0. 7	Z.W.	15	+ 6. 4	mistig.	„
Parijs	— 1. 6	Z.O.	0	+ 2. 2	schoon.	—
Brest	— 4. 5	O.Z.O.	0	+ 7. 4	„	slecht water.

Alzoo grootste verschil in Nederland G 2. 2 V; generaal idem Ha 11. 8 B.

Scheepstijdingen.

Brouwersh. (Z. W.) *Aangekomen.*
19 nov. *Oranje Nassau,* Strang v. Hees, Batavia (vertr. 19 aug.)
Vijf Vrienden, Johan, d. (vertr. 22 julij)
Johannes Martinus, Kooy, Probolingo (vertr. 1 julij)

Hellevoet *Aang.*
19 nov. *Hollands Acra,* Repsdorph, d'Elmina
Sara (st.), Londen
Chevy Chase (st.), Newc.
Ary Scheffer, Kunst, Brouwershaven
Collingwood, Nunn, d.°
Vertrokken.
19 *Annechina Harmina,* Stutvoet, Belfast
John Stonard, Heron, Liverpool
Rollo, Allcock, Guernsey
Elizabeth & Mary, Foreman, Heppens
(Z. Z. O.)

Brielle (Z.) *Aangek.*
19 nov. *Zephyr* (s), Londen
Seagull (st.), Hull
Anna (st.), Bergen
Vertrokken.
Prins v. Oranje (st.), Duinkerken
Waterloo (st.), Londen

Maassluis (ZZO) *Vertr.*
19 nov. *Vrouw Geertruida,* Heijenga, Heppens

Texel *Aangekomen*
17 nov. *Hendrika,* Preis, Sunderland
18 *Wildeman,* Driest, Tjilatjap (vertr. 13 julij)
Alida Dijk, de Haas, Londen
Nijverheid, Kemper, d.°
19 *Lion* (st.), Londen
Petronella Catharina, v. d. Veen, Batavia (vertr. 5 julij)
Bantam, Claasen, d.° (vertrok 22 julij)
Vertrokken.
18 *Agenoria* (st.), (v. Koningsb.) Londen
Ceres, Svendsen, Frederikstad
(Z. W.—W.)

Vlie *Aangekomen*
16 nov. *Amsterdam* (st.), Hamburg

Oostmahorn *Vertr.*
17 nov. *Stad Goor,* Veldhuis, Kopenhagen

Zierikzee *Vertr.*
19 nov. *Concurrent,* v. d. Harst, Batavia

Vlissingen *Aangek.*
17 nov. *Ellinor,* Cove, Zante
18 *William Lord Jr.,* Brown, Callao

—o—

Kaap de G. Hoop Tafelbaai *Aang.*
2 oct. *Comm. des Konings v. d. Heim,* v. Zanten, Batavia (vertr. n. Nederland)

Triëst *Vertrokken*
11 nov. *Geertruida,* Stuut, Bremen

Livorno *Aangekomen*
11 nov. *Cycloop* (s), Genua
Vertrokken.
7 *Phoenix,* Kuiper, Ramsgate

Cadix *Vertrokken*
5 nov. *Amicitia,* Wijgers, Monte-Video

Villanova *Aangek.*
9 nov. *Thetis,* Baggus, Lissabon

Bordeaux *Aangek.*
15 nov. *Seine* (st.), Rott.
Vertrokken.
17 *St. Vitus,* Middel, Monte-Video
Geertruida Jacoba, Potjer, Buenos-Ayres

Rouaan *Vertrokken*
16 nov. *Hendrika Frouwina,* Muller, Gothenburg

Liverpool *In lading*
16 nov. *Zorg en Vlijt,* Mulder, Curaçao
Harmonie, Both, Demerary
Lambertus, Freerichs, Harlingen
Zeilklaar.
17 *IJstroom,* Hansen, Amsterdam
Carl Friedrich, Staben, Batavia
Petronella, Wirtjes, Vera-Cruz

Holyhead *Binneng.*
14 nov. *Margaret,* Lamble, Liverp. n. Zierikzee

Swansea *Aangekomen*
17 nov. *Koophandel,* Mooi, Amsterdam

Cardiff *Aangekomen*
16 nov. *Consul Voelker,* Bakker, Havre

Falmouth *Aangek.*
15 nov. *Ingeborg,* Hundewaldt, Rio-Janeiro
Vertrokken.
17 *Honigbij,* v. d. Valk, (v. Calcutta) Hull

Deal *Aangekomen*
17 nov. *Hendrika Roelina,* Helmers, Londen n. Alexandrië

Shields *Aangekomen*
17 nov. *Victoria,* Jenkinson, Dordrecht
Alpha, Nielsen, d.°
Maria, Lemon, Rott.
Kingaloch, Blowey, d.°

Newcastle *In lading*
16 nov. *Hillechina Reina,* Muntendam, Cadix
Triton, Munnix, Livorno
Termonde, de Boer, d.°
Engelina, Konter, Amst.
Vier Gebroeders, Blok, Groningen

Grangemouth *Aang.*
16 nov. *Oxalis,* Dow, Rott.
Mary, Potter, d.°
Esther, Parker, d.°

Leith *Aangekomen*
17 nov. *Baynes,* Bayne, Amsterdam
18 *Jacobina,* Livorno
Johan & Cornelis, Scholtens, Harling.

Aberdeen *Aangek.*
16 nov. *Jane,* Mackie, Rott.

Wick *Vertrokken*
14 nov. *Hendr. Margrieta,* Naatje, Harburg

Antwerpen *Vertr.*
18 nov. *Ceres,* de Haan, . . .

Hamburg *Aangek.*
17 nov. *Helios,* Winters, Messina
18 *Willem,* Kröger, Amst.

Harburg *Aangek.*
10/17 nov. *Jan Gijsbert,* Smit, Wick
Vertrokken.
Welvaart, Ekamp, Newc.
Alida, Valomstra, Elseneur

Cuxhaven *Aangek.*
18 nov. *Amstel* (st.), Amst.

Bremerhaven *Aang.*
17 nov. *Hilke Katt,* de Vries, Amsterdam
Uit zee terug.
17 *Elisabeth,* Bos, n. Delfzijl bestemd

Leer *Aangekomen*
14 nov. *Jantje,* Forma, Amsterdam

Kiel *Aangekomen*
17 nov. *Bijka,* Gort, Sonderb.

Travemunde *Vertr.*
17 nov. *Hendrika,* Lever, de Oostzee

Stettin *Aangekomen*
16 nov. *Meika Jacoba,* Wielema, Charlestown

Swinemunde *Vertr.*
16 nov. *Anna Paulowna* (s), v. Wijk, Koningsb.

Dantzig *Vertrokken*
16 nov. *Isaac Sannes,* de Jonge, Groningen
Hendrika, Plukker, Amsterdam
Waalwijk, Walig, Schiedam
Udo Frederik, v. d. Werff, Sunderland
Hinderkina Jantina, Koning, Stolpmunde

Pillau *Aangekomen*
16 nov. *Rubbens* (s), Amst.
Vertrokken.
16 *Urania* (s), Amsterdam

Bolderaa *Aangek.*
13 nov. *Wiebe Jacobs,* Visser, St. Petersb.
Johanna Gesina, v. d. Veen, Amst.
Bouwina Mensinga, de Jonge, Londen
Vertrokken.
13 *Juliana Louisa,* Sprik, Elseneur

Baltishport *Binneng.*
5 nov. *Alberdina,* Boerhave, Kroonstad n. Amst.
Adriana Sophia, Ebes, d.° n. Dordrecht
6 *Alberdina,* Lodewijks, d.° n. Amsterdam
(hebben vóór 10 nov. de reis voortgezet)

Stockholm *Zeilkl.*
12 nov. *Themis,* Jonker, Londen via Mem

Gothenburg *Aangek.*
14 nov. *Klasina Jantina,* Brouwer, Kampen
Uitgeklaard.
12 *Sophia,* v. Laten, Holl.

Elseneur *Aangek.*
16 nov. *Freden,* Nygren, Amsterdam n. Abo
17 *Rieka,* Puister, Dantzig n. Amsterdam
Vertrokken.
15 *Afiena,* Broekema, (v. Bremen) Kastrup

Fredrikshavn *Aang.*
13 nov. *Zeemeeuw,* Bontekoe, Dokkum n. Randers

Holtenau *Gepass.*
14 nov. *Alida,* Peper, Bandholm n. Amst.

Tonningen *Gepass.*
14 nov. *Jansina,* Buisman, Stolpmunde n. Amst.
Battruida, Kladder, dito n. dito
14 *Catharina,* Poppen, Bandholm n. Holland
16 *Barbara Jonker,* Oltmans, Flensb. n. Engeland

—o—

Amsterdam 19 nov. De Nederl. bark *Diligence,* kapit. L. Smit, van Batavia herwaarts, te Curaçao met schade binnengeloopen (bevorens gemeld), is, volgens brief van daar, dd. 16 oct., afgekeurd en zou den 22 dito verkocht worden.

Harlingen 15 nov. Het schip *Catharina,* kapt. Hellström, van Abo naar Barcelona, te Ameland masteloos binnengeloopen, zal herwaarts gesleept worden, waartoe bereids eene stoomboot is afgezonden; de lading is gelost en zal mede herwaarts gebragt worden.

Antwerpen 18 nov. De Nederl. brik *Elisabeth Maria,* k. Bok, van hier naar Triest, is, volgens ontvangen telegram, bij de laatstgenoemde haven aan den grond geraakt.

Elseneur 16 nov. De Ned. schepen *Johanna Bartha,* kapit. Fenenga, *Ida Zijlker,* Hazewinkel, *Gezina,* Bekkering, *Flecke Joure,* de Weerd, *Johanna Maria,* Fenenga, en *Cornelia Wilhelmina,* Hoeksma (bev. gemeld), hebben heden morgen hunne reizen naar de Noordzee voortgezet.

— De *Vesta* (st.), kapit. Hendriks, van Dantzig n. Amsterdam, lag gisteren wegens mist nog bij Hornbeck ten anker.

Fredrikshavn 11 nov. Het schip *St. Catharina,* kapit. Valom, van St. Petersburg n. Londen, bij Skagen gestrand (bev. gemeld), is totaal weg; slechts een klein gedeelte der lading is geborgen.

— Het schip *Vriendschap,* kapitein Pott, van Rotterdam naar Dantzig, op Laesoe gestrand, is wrak; het is onzeker of de lading zal kunnen geborgen worden.

Ystad 17 nov. Het Nederl. schip *Argo,* kapit. Brouwer, van Nerva met balken n. Amsterd., is te Kaaseberga gestrand en vol water geloopen; men hoopt de lading te bergen.

Libau 17 nov. Het Hannoversch schip *Alida,* kapit. de Boer, van St. Petersburg n. Kopenhagen, is den 15 dezer in dezen omtrek gestrand, doch het volk gered.

—o—

Gepraaid:

24 sept. (lengte noch breedte opgegeven), het schip *Quatre Bras.*

20 oct., op 10° 5′ NB. en 25° 50′ WL., *Alberdina,* Scherpbier, v. Maroim n. Falmouth.

25 oct., op 4° 57′ ZB. en 20° 31′ WL., de Nederl. schoener *Eltica Meezenbroek,* kapit. Vegter, van Londen n. Buenos-Ayres.

3 nov., op 37° NB. en 16° WL., *S. van Heel,* Dietz, van Rotterdam naar Batavia.

10 nov., op 44° NB. en 16° WL., *Noord-Brabant,* Loos, van Rotterdam naar Batavia.

11 nov., in het Kanaal, een Ned. schip, toonende witte vlag met n.° 131.

17 nov., bij Wight, het Ned. brigantijnschip *Hollander,* n. Amst. bestemd.

Door kapit. J. Kooy, te Brouwershaven binnen:

12 nov., op 47° 26′ NB. en 9° 10′ WL., Eng. schip *Emily,* v. Londen, hebbende bramsteng, kluiver en buitenkluiverboom verloren.

13 nov., op 47° 25′ NB. en 7° 51′ WL., het Bremer schip *Union,* kapit. Eckenburg, v. Bremen n. Rangoon.

15 nov., op 48° 25′ NB. en 7° 20′ WL., Ned. brik *Minerva,* k. v. Ommeren, van Rott. naar Havana.

Door kapit. Kunst, van Java binnen:

16 nov., bij Portland, *Graaf Dirk III,* Rotgans, van Rotterdam n. Batavia; alles wel aan boord.

Door kapit. J. Algra, te Londen aangekomen:

4 oct., op 5° NB. en 24° 5′ WL., *Julie Claire,* van Oosteroom, van Amsterdam naar Batavia.

—o—

Amsterdam *Vertr.*
19 nov. *de Hoop,* Ouwehand, Lissabon

—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 20 nov.: 1ste getijde 11 ure 15 min.; 2de get. 11 ure 39 min.

Arnhem. Waterhoogte 19 nov. 1,81 el (gev. 14 d.)

Keulen. Rijnhoogte 19 nov. 8 voet 1 d. Rijnl. (gevallen 5 d.)

Dusseldorp. Aangekomen 17 november: H. van Loghem van Rotterdam met 2173 c.

—o—

Aangek. Passagiers.

Te **Brouwershav.:**

Van Java, per *Ægidia & Pauline,* kapit. Hoogland: de heer W. J. Vos, gezagvoerder van het schip *Hellevoetsluis,* en 20 gepasp. militairen.

Te **Nieuwe Diep:**

Van Batavia, p. *Anthony van Hoboken,* kapit. Hazewinkel: de heeren F. B. Baehr, 1ste luit. der artill.; H. L. Steup; B. Hoelen.

Van Java, per *Wildeman,* kapit. Driest: de heer H. H. van Valkenburg, 1ste luit. van het O.-I. leger.

Van Suriname, per *Jonge Eduard,* kapit. Sikkens: de heeren H. A. van den Ham en echtg., J. Bosch, J. W. van de Vriezen, F. v. Heest, C. v. Dijk, F. Voorwinden, N. van Schaik, C. A. Cabell, J. M. Cabell, 2 onderoffic. en 42 militairen.

Door den Minister van Marine is ter kennis gebragt, dat het klokbakenschip bij de Schouwenbank is herplaatst in zijne vorige merken en peilingen.

Cargalijsten.

Rotterdam.

SOERABAIJA en PROBOLINGO, Johannes Martinus, J. Kooy. — 3760 pic. Koffij, 5602 pic. Suiker en 160 pic. Rotting, N. H. M.

SAMARANG, Vijf Vrienden, C. Johan. — 6670 pic. Koffij en 80 pic. Rotting, N. H. M.

LONDEN, Earl of Auckland, W. W. Appleton. — 5 v. Bier, J. Gibson; 2 k. IJzer, H. Braakman en Co.; 12 v. Talk, P. v. Rossem en Zn.; 32 coll. Diversen, C. Hemmann en Co.; 4 b. Gom Elastiek enz., J. H. Claus en Co.; 4 k. Droogerijen, 4 b. Huiden, v. d. Kun en v. Schelle; 2 v. Bier, J. B. Crol en Co.; 10 k. Vijgen, 1 b. Zijde en 2 k. Verfaktwerk, F. A. Voigt en Co.; 12 b. Wol, Visser en v. d. Sande; 2 b. Zijde, C. Steinweg; 3 k. Indigo, W. Bunge en Co.; 50 k. Rozijn en 68 v. Krenten, P. J. v. d. Schrieck en Co.; 12 b. Hennep, M. Retemeijer en Co.; 12 k. Spek, J. Laming en Zn.; 1 p. Boeken, P. M. Bazendijk; 331 coll. Koopm., Order.

LEITH, Volunteer, J. Cairns. — 2 v. Bier, Stipriaan en Co.; 150 t. IJzer, Lenders en Co.; 25 b. Manuf., Kerdijk en Pincoffs; 17 v. Bier, P. A. van Es en Co.; 1 k. Haken, D. Burger en Zn.; 3 v. Bier, H. Leygraaf; 28 b. Garen, C. L. Ringrose en Co.; 6 b. en 1 k. dito, J. B. Crol en Co.; 4 k. Schoenen, Wolff en v. Buuren; 122 v. Haring, v. d. Kun en v. Schelle; 3 z. Zaad, Westplate en Gleichman; 1 k. Lak, Verwey en Co.; 4 b. Manuf., L. Berger.

(*Voorloopige opgave.*)

BATAVIA, SOERABAIJA en PROBOLINGO, Ary Scheffer, J. G. Kunst. — 4490 pic. Koffij, 9004 pic. Suiker, 300 pic. Notenmuscaat, 400 pic. Tin en 125 pic. Rotting, N. H. M.

Dordrecht.

(*Voorloopige opgave.*)

BATAVIA, SOERABAIJA en PANAROEKAN, Ægidia en Paulina, P. P. Hoogland. — 7030 pic. Koffij, 6003 pic. Suiker, 400 pic. Tin en 120 pic. Rotting, N. H. M.

Amsterdam.

SURINAME, Jonge Eduard, Sikkens. — 44 v. Suiker, A. A. Roepel; 1 partij oud Koper, 1 partij Hout, D. Tollenaar Jzn.; 1 partij Hout, D. Christie en Zn.; 151 v. Suiker, 75 punch. Rum, 10 b. Cacao, 1 partij oud Koper en Lood, Order.

GALATZ, Klei-Old-Ambt, Smit. — 1 lading Rogge, L. Hoyack en Co.

schatkist zal worden belast." — De **Minister** kan zich met deze wijziging wel vereenigen. Hij neemt haar wel niet over, maar laat de beslissing aan de Kamer over.

Het bovenstaande tweeledig amendement wordt daarop *aangenomen* met 44 tegen 16 stemmen. — *Tegen* de heeren: Kappeyne, Storm van 's Gravesande, van Foreest, Meylink, Geertsema, van Heukelom, Hoynck van Papendrecht, van der Linden, Heemskerk Bzn., Hugenholtz, van Kerkwijk, Idserda, Blom en van Eck.

Daarna is art. 10 in zijn geheel *aangenomen*.

De discussien worden hierop hervat over art. 5. De **Minister van Finantien** verklaart dat de laatste alinea van dit artikel na de aanneming van het gewijzigd art. 10 dient te vervallen.

De heer **Idserda** heeft met den heer Geertsema als amendement voorgesteld, om achter de tweede alinea eene nieuwe zinsnede te voegen van den volgenden inhoud: „Door Ons kan, naar mate de behoefte zich daaraan doet gevoelen, de vestiging van bijbanken in de verschillende provincien gelast worden." Verder om de 3de zinsnede aldus te lezen: „In elke provincie waar geen bijbank bestaat, zal minstens een agentschap zijn," terwijl in de vijfde alinea het woord *bijbank* alsdan zou moeten worden veranderd in *bijbanken*.

De beraadslagingen over dit amendement zullen morgen plaats hebben, tot welken tijd de vergadering is gescheiden.

In den loop der zitting heeft de heer Heemskerk Az., als lid van de commissie voor de petitien, rapport uitgebragt op het adres van den heer Roesgen von Floss, voormalig ambtenaar bij het Kabinet des Konings en eervol ontslagen, doch zonder wachtgeld of pensioen. De commissie verwijst naar haar vroeger rapport, uitgebragt door den heer van der Poel, waarna de adressant zich andermaal tot de Kamer heeft gewend. Hij vraagt nu bepaald, dat de directeur van het Kabinet des Konings van zijn ambt worde ontzet wegens beweerde schending der Grondwet. Hij beweert ook, dat de Raad van State had moeten worden gehoord. De commissie oordeelde dat van Grondwetschennis geen sprake is, maar dat de behandeling wel hard en onbillijk is. Zij adviseert, wat het gevraagde ontslag van den directeur van het Kabinet des Konings betreft, over te gaan tot de orde van den dag.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM 19 November.

OVERLEDEN: J. J. Kerver, man van 61 j. — A. J. Lieven, z., 1 j. — J. de Groot, jm., 19 j. — M. W. Engels, d., 3 j. — W. Vermeer, wed. J. P. Schoenmagcher, 75 j. — R. Vis, d., 1 j.

BEVALLEN: M. W. Gerlach, geb. Bordenave, levenl. d. — S. Zoest, geb. de Sterke, d. — M. P. Dupont, geb. van den Berg, d. — A. G. ten Hoopen, geb. van Bork, z. — N. Koorevaar, geb. Franchomme, d. — A. M. van Zuilekom, geb. van der Zijden, d. — C. E. Bouman, geb. Tönder, d.

Ingezonden Stukken.

Heinenoord den 19 *November* 1863.

Mogten overal elders de tot dusverre gevierde feesten ter herinnering aan onze in 1813 herkregen **vrijheid** zonder de minste stoornis zijn afgeloopen, van eene zeer ongunstige zijde heeft zich daarentegen deze gemeente gisteren avond ten ruim 8 ure te dien opzigte onderscheiden, aangezien in het woonhuis van den heer P. Leeuwenburgh W. Bz., lid van den Gemeenteraad alhier, onderscheidene glasruiten, zoowel van het bovenste als van het benedenste gedeelte van het huis, met steenen — vermoedelijk door de vierders van het feest der **vrijheid** — zijn ingeworpen, juist op een oogenblik dat die heer zich op de straat bevond, ten einde de in zijne gemeente plaats hebbende illuminatie te gaan zien, en zijne echtgenoote zich geheel alleen in hare woning bevond.

De steenen lagen door het huis verspreid.

Gedurende den ganschen nacht door werden vervolgens van tijd tot tijd steenen door de verbrijzelde glasruiten, tegen de vensterluiken en op het pannen dak geworpen, zoodat die inwoners in dit Land der vrijheid voor zich den indruk ontvingen van in eene beschoten wordende vesting te zitten, te akeliger naarmate het eenig bij hen in eigendom zijnde wapentuig, een pistool met dubbelden loop, benevens nog eenig voorhanden zijnde kruid, was uitgeleend om er mede te schieten ter eere van **Oranje**.

De gehavende woning heeft bijna het voorkomen, als of zij een geregeld beleg had doorgestaan.

Reeds dadelijk na den eersten steenworp was hiervan aan de politie kennis gegeven.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam.

BATAVIA, voor Goederen en Passagiers, het snelzeilend Barkschip A. I. Allegonda Jacoba, kapit. J. D. Swart, om in de eerste helft van December te vertrekken. Deze bodem is bijzonder goed voor Passagiers ingerigt. Adres bij de Cargadoors Vlierboom & Suermondt en P. A. van Es & Co.

BATAVIA en SOERABAIJA, voor Passagiers en Goederen, het nieuw gebouwd ijzeren Clipper Barkschip Cornelia, kapit. H. Croese; hebbende uitmuntende inrigtingen voor Passagiers en voerende eenen geëxamineerden Scheeps-Doctor. Adres bij de Cargadoors P. A. van Es & Co. en Vlierboom & Suermondt, te Rotterdam, en de Coningh & Co. en Hoyman & Schuurman, te Amsterdam.

BATAVIA en SAMARANG, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het Nederl. Barkschip Nederland, kapit. M. J. van der Eb. Adres bij Hudig & Blokhuyzen en Kuyper, van Dam & Smeer.

BELFAST, het Nederl. Galjootschip Wilhelmina Drenth, kapit. B. B. Kuen Rz. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

BOSTON, het Nederl. snelzeilend Brikschip Leda, kapit. H. Fortman. Adres bij Wambersie en Zn.

GIBRALTAR, Ned. Hoeker Boreas, kapit. J. van Dijk. Adres bij Seeuwen en Co.

LISSABON, Ned. Schoener Pomona, kapit. D. Haddeman. Adres bij Seeuwen en Co.

LONDONDERRY, het Nederl. Kofschip Zeelust, kapit. J. J. Holvast. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

MESSINA, het Nederl. Schoenerschip Anna, kapit. H. A. Hoetjer. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

NEW-YORK, het Pruissisch Barkschip Baltimore, kapit. J. C. Meijer. Adres bij Wambersie & Zoon.

SAMARANG (direct), het Nederl. Barkschip St. Jan, kapitein P. Lommerse. Adres bij Hudig & Blokhuyzen en Kuyper, van Dam en Smeer.

SINCAPORE en HONGKONG, voor Goederen en Passagiers, het geheel op zeilage nieuw gebouwd gekoperd Nederl. Clipper-Barkschip Ellina, kapit. A. F. Lammerts. Adres bij de Cargadoors P. A. van Es & Co. en Vlierboom & Suermondt, te Rotterdam, en de Coningh & Co. en Meijer, Ortmann & Co., te Amsterdam.

SOERABAIJA (direct), het nieuw gebouwd Nederlandsch gekoperd eerste klasse Clipper-Barkschip Marie, kapit. H. G. Biesthorst. Adres ten kantoren van Kuyper, van Dam & Smeer en Hudig & Blokhuyzen.

TRIEST, het extra snelzeilend Nederl. gezinkt Clipper-Brikschip Minerva, kapit. A. E. Doewes. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

OFFICIELE WISSELKOERSEN.

ROTTERDAM 19 November.

		per		
Londen	disc. 6 %	£ 1	3/m.	ƒ 11.64
			2/m.	11.70½
			kort	11.82
Parijs	7 %	fr. 100	3/m.	45.95
			2/m	46.22
			kort	46.85
Antwerpen	6 %	fr. 100	3/m	46.—
			kort	46.70
Hamburg	6½ %	M. B. 40	3/m.	34.97
			2/m	35.10
			kort	35.45
Bremen	6 %	Ls. d'or Th. 100	3/m	90.—
Berlijn	4½ %	Th. 100	3/m	173.—
			kort	175.25
St. Petersb.	6 %	Rs. 100	3/m.	163.—
Frankf. a/M.	5 %	s. w. fl. 100	3/m	89.90
			kort.	100.10
Augsburg	4½ %	s. w. fl. 100	3/m.	98.90
Weenen	5 %	o. w. fl. 100	3/m.	96.—
Triest	5 %	o. w. fl. 100	3/m.	95½
Venetië	5 %	o. w. silver fl. 100	3/m.	112.
Livorno	8 %	Ls. 100	2/m.	45.70
Genua	8 %	Ls. 100	2/m.	45.70
Napels	8 %	Ls. 100	2/m.	45.70
Lissabon	5 %	Crs. 40	3/m.	41.

Discompto van Wisselbrieven 4½ %, van Promessen 5 %.

AMSTERDAM 19 November.

2 Maanden.			Zigt.		3 Maanden.			Zigt.	
Londen	11.71½	p	11.83½	p	Madrid	237	g	—	g
Parijs	55½	g	56¼	g	Cadix	237	g	—	g
Bordeaux	55⅜	g	—	g	Sevilië	235	g	—	g
idem ½/m.	55⅞	g	—	g	Bilbao	235	g	—	g
Hamburg	35 1/16	g	35½	g	Lissabon	41½	g	—	g
Genua	45¾	g	—	g	Porto	41¾	g	—	g
Livorno	45¾	g	—	g	Petersb.	165	g	—	g
Napels	45¾	g	—	g					
6 Weken.			**Zigt.**		**6 Weken.**			**Zigt.**	
Weenen	94	g	—	g	Frankfort	99¼	g	—	g
Augsburg	99	g	—	g	Rotterd.	½			

Beursberigten.

Rotterdam 19 November.

				l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl.	Werk. Schuld	2½	pCt.	61⅜		
	dito dito	3		74⅛		
	dito dito	4		97¼		
Spanje	Oblig., 3 nu	2½		46⅜		
Portugal	Oblig. 1856/62.	3		46 5/16	46⅜	46 5/16
Rusland	Obl. St. 1855.	5		85½		
	N. Leen. 1862.	5		85¼		
	Spw.-Aand.	ƒ		193½		
Oostenr.	Obl. in Metall.	2½		28¾	29½	28¾
	dito dito	5		56¼	57½	56¼
	d.° Nationale	5		60¾	62½	60⅞
	Ad. fl. 500, 1860	ƒ		455		
	Ad. fl. 250 1854			235½	236	235½
	Priorit.-Loten.	ƒ		133		
Venez.	Obl.	1		11 7/16		
Mexico	Obligatien	3		35¾		
	Cert. Coup.	ƒ		9¼		
Turkije	Binnenl.	6		46⅛	46⅜	46¼
Vereen. St.	losb. 1881.	6		65¼		
	dito 1882.	6		63	63¼	63

De beurs verkeerde heden voor Oostenrijksche fondsen op beter Duitsche slotprijzen van gisteren in gunstige stemming, doch sluit voor genoemde fondsen, op einde beurs ontvangen ongunstige koersen van Frankfort van heden, zeer flaauw met verkoopers, terwijl de markt zich overigens tamelijk goed soutineerde.

Het Committé der Effecten-Handelaren,
A. J. DE JONGH, Secretaris.

Laatste prijzen ten drie ure: Ned. Werk. Schuld, 2½ pc., 61 7/16; Aand. Rott. Bank, 92½. Portug. Obl. 1856/1862, 3 pc., 46½, 5/16, ½. Rusl., Spoorw.-Aand., ƒ 192½. Oostenr., Metall. Oude, 5 pc., 55½, ¾, ½; dito Nation., 5 pc., 60½, ⅛, ½. Venez., Obl., 1 pc., 11½, 11⅜, 11½. Gren., Uitgest. Gest., 7 13/16, 7⅞, 7 13/16. Mexico, Cert.-Coup., ƒ 9½. Vereen. Staten, losb. 1882, 6 pc., 62¼, ¾, ½. Turkije, 6 pc., 46 1/16, 3/16, 3/16.

Amsterdam 19 November.

				l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl.	Werk. Schuld	2½	pCt.	61⅛	61⅜	61 5/16
	dito dito	3		73½	73⅝	
	dito dito	4		96 11/16	97	96¾
	O.-I. Leening	4				
	Amort. Synd.	3½				
	Hand. Maats.			136¾	137½	137
	Holl. Spw.	4				
	Rijn Spw. 2 L.	4½				
België	Cert. *Rotsch.*	2½				
Spanje	Buitenlands.	2½		46⅛	46¼	46⅛
	dito	3		52¼		
	Binnenlands.	3		49¾		
	Amort. Schuld					
	Bew. v. Coup.					
Portugal	Obligatien	3	pCt.	46⅛	46 3/16	46⅛
	dito 1856/52.	3		45¾	46⅜	45¾
	dito 1863.	3		45¾		
Rusland	Ob. *Hope en C.*	5		100	100¼	100
	dito 1828/29.	5		100¼		
	Cert. 1831/33	5				
	d.° 1840.	4				
	2/3/4e Leen.	4		71		
	Cert. 5e Serie.	5		76		
	d.° 1855, 6e S.	5		84⅝	85	84¾
	d.° te Lond.	3		53⅝	54	53 13/16
	N. Leen. 1862	5		84⅝	85	84⅝
	Inschr. v. Ass.	6				
	Cert. v. dito.	6		49⅜	49½	
	Spw.-Actien.	5		192¼	193¼	192½
Polen	Aand. 1835.			153		
	Oblig.	4		66		
Pruissen	Oblig. 1859.	5		101¼		
	Aand. 1854.	3½				
Oostenr.	Ob. *Goll en C.*	5				
	d.° dito	4				
	d.° Met. Oude	5		54 15/16	55 11/16	55¼
	d.° Metalliek.	2½		28⅝	28¾	28½
	d.° N. te Ams.	5		78¾	79¼	78¾
	d.° Nat. Met.	5		60	60⅝	60¼
	W. Ad. £ 250	4		232		
Brazilië	1824/43 £ 100	5		97¾		
Equador	Oblig. 1855.	1		13½		
Venez.	Obligatien	2		22¼	22⅝	22¼
	Uitgestelde	1		11⅜	11 7/16	
Grenada	Obligatien	2				
	Gest. Uitgest.			7⅞	8 1/16	8
Mexico	Obligatien	3		35⅜	35¾	35 7/16
Illinois		7		74¾	75¼	75

Nation. Hypoth.-Bank, 4 pc., 99½; Handelm. Leen. 1858, 4 pc., 100½; Centraalm., Oblig., 123½. Rusland, Cert. bij Hope en Co. 1860, 4½ pc., 86¾, 86⅞, 86¾. Oostenrijk, Weener Bank-Actien, 3 pc., 715, 725, 717; dito Aand. 1839, 355, 365, 355; dito 1860, 5 pc., 435, 460, 436½; Fr. Oostenr. Spw.-Oblig. bij Hope, ƒ 121. Brazilië, Geldl. 1863, 4½ pc., 84¾. Venezuela, Leen. 1862, 6 pc., 54. ¼, ¼. Grenada, Gest. Werkel., 13, ⅞, 13/16, ⅞; Mexico, Bew. Coup., ƒ 9½. Illinois, Spw.-Aand., 73, 73½, Vereen. Staten, 5 pc., 61 11/16, 62¼ 61¾; dito 6 pc., 64½, 65⅛, 64⅞; dito losb. 1882, 6 pc., 62½, ¾, ⅝; Geconf., 8 pc., 25; Atlantic (sectie Ohio) 7 pc., 58. Turkije, Oblig., 6 pc., 45 9/16, 46⅛, 45⅞; dito Cert. te Amst., 6 pc., 139. Griekenland, Oblig., 5 pc., 27¼, 27⅜, 27½; dito Coup, 3 13/16, 4, 3 13/16.

Beleening —, Prolongatie 5, Disconto 4½ pc.

De verdere belangrijke daling in Duitschland heeft hier weder zeer ongunstig geïnfluenceerd. In bijna alle fondsen hadden dan ook vele verkooporders plaats, die de prijzen sterk terugdreven, voornamelijk van Oostenr.; zelfs Turks., Mexik. en Grieks., die op de hoogere Londensche notering en door kooporders voor die plaats bereids tot verhoogde koersen verhandeld zijn, liepen ook later nog al belangrijk terug. Over het algemeen echter bleef de markt ten slotte minder ongunstig dan middenbeurs. Geld op prolongatie was circa ½ hooger.

Laatste prijzen ten 3 ure: Oostenr., Metall., 5 pc., 54½; dito Nation., 5 pc., 59⅞.

Na de beurs was de stemming weder flaauwer.

Prijzen der Coupons: Metall. ƒ 22.85; dito Nation. ƒ —.—; Napels. ƒ —; div. Engelsche per £ ƒ 11.75; Engels. Russen ƒ 11.77½; Fransche ƒ 55⅞; Belgische ƒ 55⅞; Pruiss. ƒ 34⅞; Spaans. Piasters ƒ —; Hamb. Russen ƒ 36½; Russ. in Z. R. ƒ —. Papieren Roeb. —. Pools. in fl. ƒ —; dito in Roeb. ƒ —.—. Spanje in fr. —. Amerik. Dollars ƒ —. Portug. ƒ —. Turken ƒ —.—.

Handelsberigten.

Rotterdam 19 November.

Tabak. De 1389 pakken Java CUBA en 2972 pakken dito GP, welke heden bij inschrijving aan de markt waren, werden niet gegund en komen nu den 2 December e. k. alhier in veiling.

Granen. Verkocht: Tarwe, per 2400 kil. (131/132 ℔) Jar. Straalsund ƒ 280; per 2400 kilo (134/135 ℔) Hoogl. Kleefsche ƒ 275.

Schiedam 19 November.

Granen. Verkocht: Rogge. In veiling ligt besch. Fransche van ƒ 181 tot ƒ 178 cont. per last, wegende 125/120 ℔ Pool. Gerst, 132 ℔ Coursche ƒ 184 6/w., ƒ 182 cont.

Moutwijn	per Ned. Vat zonder Fust	ƒ 10.50.
Jenever	„ „ „ „ „	„ 16.—.
Amst. Proef	„ „ „ „ „	„ 17.25.

Zonder de belasting.

Spoeling per Ketel . . . . „ 1.70.

Uit hoofde van de Feestviering op morgen zal er geen beurs gehouden worden.

Delft 19 November.

Boter. Heden zijn de prijzen geweest ƒ 54 à ƒ 62; ter markt zijn verkocht 16/4, 432/8 en 99/16.

Dordrecht 19 November.

Granen, Zaden enz. Tarwe. Onze markt was heden van Jar. en N. Zeeuws., Vl. en Overm. chraal voorzien, welke tot genoteerde prijzen langzaam plaatst werd. Jar. Zeeuws., Vl. en Overm. ƒ 8.40 a 8.80, N. dito ƒ 8.30 a 8.80, blaauwe en afwijkende ƒ 7.20 a 8. Rogge. De aangevoerde Jar. en N. Zeeuws. Vl. en Overm. werd als voren genomen; Jar. Zeeuws., Vl. en Overm. ƒ 6.20 a 6.60; N. dito ƒ 5.60 a 6.30. Gerst, Zeeuws., Flakk. en Overm. Winter en Zomer ging in de mooije soorten vlug van de hand; Zeeuws., Flakk. en Overm. Winter ƒ 4.30 a 5.80; Zomer dito ƒ 4.50 a 5.50. Spelt weinig ter veil, heeft wederom ƒ 3.10 tot 2.50 naar kwal. opgebragt. Haver. Inl. Voeder en Dikke iets meerder aangevoerd en wel te plaatsen; Zeeuws. en Inl. Voeder ƒ 2.40 a 3; Dikke dito ƒ 3.20 a 3.80. Boekweit werd iets hooger, als Peel per 2100 Ned. ℔ op ƒ 188 en Jar. Frans. op ƒ 170 gehouden. Paardenboonen onveranderd, de aangevoerde Zeeuws. en Overm. golden ƒ 6 tot 5.40 naar kwal. Duivenboonen weinig getoond; genoteerd ƒ 6 tot 6.70 naar droogte. Witte Boonen onveranderd; de aanzijnde Zeeuws. en Walch. hebben ƒ 8.50 tot ƒ 10 opgebragt. Bruine Boonen weinig ter markt en is voor Zeeuwsche en Vlaams. ƒ 8.50 tot ƒ 7.50 naar kwal. besteed. Blaauwe Erwten. De ter markt zijnde Zeeuws. en Flakk. gingen van ƒ 7.20 tot ƒ 6.60 wel af. Witte Erwten minder ter veil golden wederom ƒ 6.90 tot ƒ 7 voor de mesting. Koolzaad tot onveranderde prijzen met redelijken aftrek, als: Vlaamsch £ 65, Overm. en Flakk. £ 63 tot £ 61, Holst. £ 64 en Rubsen £ 62. 9 vats Koolzaad kan men in deze maand tot £ 66½, April 1864 £ 68½ koopen. Lijnzaad prijsh., 113 ℔ mooi Danz. a ƒ 290 verhandeld. Inlandsch Zaai-Lijnzaad traag; noteren 1ste soort ƒ 4.50 tot ƒ 4.40 en 2de soort ƒ 4.10 tot ƒ 4 per 31½ koppen. Kanariezaad weinig ter veil en hooger van ƒ 9 tot ƒ 11 vlug te verkoopen. Hennepzaad prijshoudend, voor hetzelve is ƒ 225 tot ƒ 230 volgens droogte besteed. Raapolie iets flaauwer. Vliegend ƒ 38 en 1 Dec. ƒ 37½ gedaan, 1 Mei ƒ 38 ter veil. Lijnolie schaarsch en hooger; vliegend ƒ 41 gedaan en alzoo gezocht gebleven. Raap- en Lijnkoeken blijven tot genoteerde prijzen aangeboden. Harde Raapkoeken per 1040 stuks ƒ 66 a 70, idem Lijnkoeken per idem ƒ 95 a 100, zachte dito per idem ƒ 130 a 140.

Gouda 19 November.

Kaasmarkt. Aanvoer 30 partijen, die van ƒ 21 a ƒ 23 verkocht zijn; de kwaliteit was afwijkend en de markt flaauw gestemd.

Amsterdam 19 November.

Granen. Heden van Rogge verkocht op levering Maart ƒ 174, Mei ƒ 174, 175.

Ter beurze aangeslagen de volgende telegram uit Liverpool van heden:

Katoen. Stille markt, maar iets betere stemming, daar het Bankdisconto niet is verhoogd. Afgedaan 3000 b.

Groningen 17 November.

Granen enz. De aanvoer was redelijk en de stemming over het geheel genomen vaster. Tarwe vond meerder kooplust en 10 c. verhoogd, Witte Tarwe bijna niet ter veil. 127 a 130 ℔ N. Ommel. Roode ƒ 7.10, 7.20 a 7.50, 7.60, en 123, 127 a 130 ℔ N. Oldam. dito ƒ 6.55, 6.65, 6.95, 7.05 a 7.35, 7.45. Rogge ook meer gevraagd en heeft de Inlandsche 10 en de Pruissische 15 c. meer opgebragt. 116, 120 a 123 ℔ N. Inl. ƒ 5.65, 5.95 a 6.25, en 120 ℔ Pruiss. ƒ 5.95. Boekweit mede begeerd en 10 c. verhoogd, terwijl van Grijze Zand weinig werd aangeboden. 110 a 113 ℔ N. Grijze Zand ƒ 4.75, 4.80 a 5.20, en 110 a 113 ℔ N. Zwarte dito ƒ 4.65 a 5.05. Gerst bij iets ruimer aanvoer 5 c. verlaagd, maar tot deze verlaging is alles zoo wel ter verzending als aan Pelders coulant opgeruimd. 93, 96 a 99 ℔ N. Winter ƒ 3.90, 4.20, 4.25 a 4.50, 4.55. Haver in alle soorten tot ruim vorige prijzen verkocht. 82, 85 a 89 ℔ N. Dikke Brouw ƒ 3.10, 3.20, 3.30, 3.40 a 3.50, 3.60; 65, 68 a 72 ℔ N. Witte Voer ƒ 2.25, 2.30, 2.45, 2.50 a 2.65, 2.70, en 68, 72 a 75 ℔ N. Zwarte dito ƒ 2.45, 2.65 a 2.85. Paardenboonen waren in de beste soorten goed prijshoudend en tot ƒ 5.30 a 5.50 verkocht, mindere soorten ƒ 4.50 a 5. Gort meest als voren, puik ƒ 7.75 a 8.15 en Parel per 100 Ned. ℔ ƒ 10 a 15. Koolzaad was goed te plaatsen, van Ommelander is naar deugd verkocht van ƒ 12 tot ƒ 12.65. Geel Mostaardzaad bijna zonder vraag, en werd naar deugd op ƒ 9.50 a 11.25 gehouden. Raapolie ƒ 37.25. Lijnolie ƒ 39.50.

Londen 18 November.

Suiker met goeden handel tot algemeen hoogere prijzen; de meeste houders echter waren te hoog gestemd, waardoor de omzet minder groot was dan anders het geval zoude geweest zijn; van W.-Ind. werden 600 v. afgedaan; 94 z. Mauritius bedongen zeilende 43/ voor n.° 11, 4000 z. oude gekl. Manilla loco 38/3, 8900 z. dito 38/6, 9500 z. nieuwe dito 38/9, 1950 k. Havana n.° 12 a 12½ 45/6, 560 k. n.° 12½ 46/, 500 k. bruine Havana n.° 9½ 42/; Geraffin. hooger, Holl. Crushed met veel handel, B en H n.° 1 31/3, VO 30/6 en nu hooger gehouden. Melassen Antigua blank 19/. **Rum** vast; Mauritius 1/6, Demerary 1/8. **Koffij** flaauw; Plant. ruim 1/ lager, laag middl. en middl. grof grijsachtig blaauw 71/ a 73/6, laag middl. en middl. bruinachtig groen 75/ a 76/, klein 68/ a 71/, mooi blaauw 91/ a 95/6. **Rijst** vast; Carolina 34/, middl. wit Bengal 11/9, nieuwe Necranzie 9/10½, dito op levering 10/6. **Hennep** iets hooger; fair Current £ 28.10/ a 29.5/. **Katoen** flaauw; prijzen zijn deze week ½ a 1 d. lager. **Metalen.** IJzer lager, Schotsch Giet- 61/9, 3/m. 62/9. Tin stil. **Oliën.** Lijn- flaauw 40/; Raap- stil 40/; Patent- 42/6; Cocos- flaauw 44/6 a 45/ en 47/6 a 48/; Palm- flaauw 37/6; Terpentijn- flaauw 68/ a 68/6; Petroleum vaster 2/ a 2/1, Dec./Febr. 1/11. **Talk** flaauw en lager; oude 42/6, nieuwe 43/, tot Dec. 42/9, Dec. 43/ a 43/3, voorj. 43/9 a 43/6, Maart 44/6.

Graanmarkt met redelijken aanvoer. Tarwe en Meel zeer vast in prijs. Erwten en Boonen onveranderd. Haver met redelijke vraag. Zaden als voren. De aanvoer bedroeg gisteren en eergisteren Tarwe 1350 q., Gerst 4890 q., Haver 4990 q., Meel 1270 z.

Antwerpen 18 November.

Huiden. Gedr. M.-V. Ossen- 51 a 55½; dito B.-A. Matad. Ossen- 50 c.; M.-V. Koe- 51 c.; gez. B.-A. Ossen 25½ a 28 c. **Haar.** B.-A. Koe- fr. 1.35. **Horens** Uraguay fr. 18. **Lijnzaad.** Riga Zaai fr. 45 a 46. **Vijgen.** Comadre fr. 6.25. **Petroleum** iets vaster. **Suiker.** Havana n.° 11½ a 12 ƒ 18.

Havre 16 November.

Katoen zeer stil en prijzen flaauw. **Koffij.** Haiti fr. 83. **Suiker** vast. **Huiden.** R.-G. gez. fr. 54. **Reuzel.** Amerik. fr. 50. **Wol.** B.-A. vette fr. 2.40. **Campêchehout.** Carmen fr. 12½.

Den 17 November.

Katoen stil, prijzen dalende. **Suiker.** Antilles n.° 4 fr. 60½ a 61. **Koffij.** Haiti bon ord. fr. 83 a 84.

Hamburg 18 November.

Koffij. Verkocht zeilende om te verzeilen 2800 b. Rio per Sophie, loco 1500 b. Maracaibo en 500 b. Domingo. **Zink.** Verkocht per voorjaar 1000 c. tot 11 sch. 11 sch.

Rio-Janeiro 24 October (2de berigt).

Koffij. Good first 6950 a 7050 r. **Vrachten** naar 't Kanaal 47/6. **Wissel** op Londen 27½ d.

Buenos-Ayres 12 October (2de berigt).

Gedr. **Huiden** voor Duitschland ½ Koe- en Ossen- r. 41. Verkoopen der laatste 14 dagen 92 000. Verschepingen naar het Kanaal 16.750 st. Voorr. 47,000. **Jenever** in kelders 12 r., in damejeannes 8½. **Vrachten.** Huiden naar Antwerpen 60/. **Wissel** op Engeland 66/6. Oncias 432 $.

Advertentiën.

Bevallen van eene DOCHTER *E. MIETH*, geb. SCHALY.
Rotterdam den 19 November 1863.

Heden avond ontsliep, zacht en kalm, mijn geliefde Echtgenoot PLEUN VOGELAAR, in den ouderdom van ruim 74 jaren, na eene genoegelijke Echtvereeniging van ruim 50 jaren. Alleen de hoop op een zalig wederzien troost mij bij dit voor mij, mijne Kinderen en Kleinkinderen, zoo smartelijk verlies.

Heinenoord N. VAN HAM,
17 November 1863. Wed. PLEUN VOGELAAR.

Op den 18 November 1863 is te *Rotterdam* overleden de Heer MAARTEN KOEVOET, Weduwenaar van Mejufvrouw MARIA VAN BRUGGEN, in den ouderdom van circa 80 jaren.

Voor de vele bewijzen van deelneming, bij het overlijden van den Wel Eerwaarden Heer VICTOR KONINGSBERGER ondervonden, betuigen de Kinderen en verdere Betrekkingen hunnen hartelijken dank.
Fijnaart 18 November 1863.

Hollandsche Maatschappij
VAN
FRAAIJE KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN.
(Afdeeling Rotterdam).
Tweede Leesvergadering,
op DINGSDAG 24 NOVEMBER 1863, des avonds ten *half acht* ure *precies*, in eene der Zalen van de Societeit **Harmonie** (Ingang *Vestzijde*).

De Spreekbeurt zal, voor en na de Pauze, worden vervuld door den Heer **C. P. TIELE**, met de voordragt der *Tweede* Verhandeling van de op hem genomen reeks.

Namens het Bestuur der Afdeeling,
Mr. L. G. GREEVE, *Secretaris*.

VERGADERING
van de ROTT. AFD. der **Maatschappij tot bevordering der Bouwkunst**, VRIJDAG den 20 November 1863, des avonds ten 7½ ure.
BEHANDELING der ingekomen Vragen.
MEDEDEELING over het Lucht- en Brandsignaal-Toestel enz.

Algemeene
KIEZERS-VERGADERING.

Op HEDEN 20 NOVEMBER, des namiddags ten 2 ure, in het **Lokaal *tot Nut van 't Algemeen***, tot het **VOORSTELLEN** en **BESPREKEN** van een
CANDIDAAT,
ter Vervulling der Vacature in de **Provinciale** Staten, en tot **VERKIEZING** van DRIE
Leden van het Bestuur,
welke aan de Beurt van Aftreding zijn.
P. H. TROMP.
A. VAN STOLK Jac. Zn.
J. W. L. VAN OORDT.
D. VIS BLOKHUYZEN.
Mr. Ic. THOOFT.
W. VAN DAM H. Hs.
F. S' JACOB.

Kiesvereeniging ORDE.
VERGADERING,
op ZATURDAG 21 November, ten 2 ure, in het Notarishuis, tot het **benoemen** van een **Lid** van het **Bestuur** en het **stellen** van een **Candidaat** voor het Lidmaatschap van de **Provinciale Staten.**

Namens het Bestuur,
F. J. PLATE, *Voorzitter.*
M. MEES, *Secretaris.*

Door de KIEZERSVEREENIGING
Wijk 9 en anderen
wordt als **CANDIDAAT** voor het Lidmaatschap der Provinciale Staten aanbevolen de Heer
M. MEES.

Namens de Vereeniging,
A. FRISCH.